

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky utca 1. sz. földszint. (Arany Bika bérház.) Tel.: 113. (7 mellék-állomással). Szerkesztőségi hivatalos órák d. u. 3-7-ig.

KELETMAGYARORSZAGI NAPLO

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. (Arany Bika bérház) félemelet. Tel.: 113. (7 mellék-állomással.) Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig.

Ítélet előtt a Mindszenty-bünpör - Beismerő vallomást tett valamennyi vádlott

A Független Kisgazdapárt országos értekezletének határozatai

A párt részt kíván venni az elnyomástól és kizsákmányolástól mentes új társadalom építésében, szolgálja a népi demokráciát, melynek fejlődése a szocializmus felé vezet — A Függetlenségi Népfront programja a magyar dolgozó nép programja, megvalósítása érdekében még szorosabbra kell fűzni a munkás-paraszt-haladó értelmiség szövetségét

A DEFOSZ-hoz való csatlakozás kötelessége minden dolgozó parasztnak

Dobi István, Gyöngyösi János, Bognár József, Ortutay Gyula fontos kijelentései az értekezleten

A Független Kisgazda Párt péntek esti pártvezetőség, a párt miniszterei, államtitkárai, képviselői, közigazgatási és közgazdasági vezető pozíciókat betöltő tagjai, a vidék szervezetei részvételével országos értekezletet tartott, amelyre a mintagazdák Budapestben tartózkodó csoportját is meghívták. Az értekezlet a párt Semmelweis-utcai székházában regge 9 órakor kezdődött. Dobi István elnöki megnyitójával és politikai tájékoztatójával.

A párt székházát örökzöld növények, nemzeti színű zászlók díszítették. A díszteremben körkörös feliratok: „A mi utunk a munkás-paraszt szövetség útja” — „A Szovjet-Unió a héke legfőbb öre!” — „A végső győzelemig harcolunk a falu kizsákmányó-ói ellen!” — „A paraszti jólét alapja a termelőszojvetkezet”

Amikor Dobi István miniszterelnök a Kisgazda Párt elnöke belépett a díszterembe az országos értekezlet résztvevői szűnni nem akaró lelkes tapsal, éljenzéssel fogadták. Hosszu percekig utemesen szölt a taps Dobi István felé.

Dobi István miniszterelnök a balatoni kesenyei országos értekezlet óta történet eseményeket összefoglalva megállapította, hogy a párt társadalmi háttere megtisztult, a képviselői csoportban is végbementek azok a változások amelyek a demokratikus fejlődés érdekében szükségesnek mutatkoztak és ez megkönnyítette a Független Kisgazda Párt számára az átmenetet a Magyar Függetlenségi Front megalakulásához. Vizsgálta az első Függetlenségi Front eredményeit, majd megállapította, hogy a Kisgazda Párban 1945-ben betöltött jobboldali elemek kesleltették és megnehezítették a fejlődést. Ha a Kisgazda Párt következetesen demokratikus belső erőt és a többi pártban dolgozó demokraták nem létek volna annyira szilárdak a maguk elhatározottságában és ha különösen a Magyar Kommunista Párt nem szolgálja olyan kemény célludatossággal a haladásnak azt az irányát, amit az ország dolgozó népe javára megvalósítani szándékozott és ha a haladás érdekében nem sikerült volna megvalósítani az összes demokratikus erők együtt működését, Magyarország ma is a szegénységnek, a nélkülözésnek, a romoknak az országa volna, vagy talán éppen olyan felfélek, mint Görögország. A felszabadulást követő három év alatt vértelen polgárháború zajlott le nálunk, ennek során megismerkedtünk külső és belső reakciós aknamunka mindenféle fajtájával, de megtanultuk becsülni a magunk erejét és a magunk összefogásának az értékét is, — mondotta a miniszterelnök — majd így folytatta:

— A magunk kárára tanultuk meg, hogy ne legyünk elmozdók ne legyünk kíméletese az ellenségeinkkel szemben.

A Népfrontban résztvevő erők közös harca

A Magyar Függetlenségi Népfront programjából idézte, hogy a Népfrontban résztvevő erők közösen harcolnak a kizsákmányoló osztályok és maradványaik reakciós törekvései ellen. Elhatározták a nagybirtokos és nagytőkés, valamint a vele szövetkezett falusi kizsákmányoló és klerikális reakció megsemmisítését. Közös erővel megvédjük népi demokráciánkat nagy vívmányait, népünk békéjét, hazánk függetlenségét az imperialisták garmasítói, háborús törekvéseivel szemben, közös erővel építjük fel a magyar dolgozó nép új hazáját, az elnyomástól és a kizsákmányolástól mentes új társadalmat. A munka sikere érdekében szükség van a munkásság és a dolgozó parasztság szövetségének további elmélyítésére a munkásosztálynak és pártjának vezetésével.

A miniszterelnök megállapította, hogy mikor Rákosi Mátyást a Népfront Országos Tanácsának elnökevé választották, személyében az újjáépítés vezetőjére, a dolgozó nép nagy barátjára, egy sokat szenvedett, harcos, és elvű kommunista és egy nagy államferliura eszt a választás, akit nemcsak Magyarországon övez tisztelet és szeretet és nagybecsülés, hanem akire külföldön is tisztelettel és megbecsüléssel tekintenek még az ellenségeink is.

Munkán és igazságosságon épül az új társadalom

— Én magam minden időben a munkán és az igazságosságon épülő új társadalom megteremtésére, munkálására fordítottam erőmet — folytatta. — A párt elnöki székében minden igyekezetem arra irányult, hogy összes erőinket ennek a célnak a szolgálatába állítsuk. Erre a célra gondoltam, amikor határozottan és félreérthetetlenül elfoglaltam a magam álláspontját a népi demokrácia mellett, amiről tudjuk, hogy fejlődése a szocializmus felé vezet és ilyen állásfoglalásra ösztönözött a pártot. Ennek a célnak a szolgálatában szorgalmaztam a szövetkezeti mozgalmat, a mezőgazdaság korszerű átalakítását és gépesítését.

A cél most már közel van a megvalósuláshoz, hiszen a Népfrontnak is programja és ha ellenségeink keveset is tanultak a négy esztendő alatt, azt már megtanulhatták, hogy a programokat, a célokat mi komolyan vesszük, végrehajtjuk, megvalósítjuk.

Dobi István ezután rámutatott a pártversengés hátrányaira. Nem a pártversengésre, hanem az együttműködésre van szükség a Népfront fenntartja a pártok

Barankovics szökésével dicstelen véget ért a Demokrata Néppárt

Ezután Dobi István megemlékezett Barankovics István szökéséről. — Barankovics István megszökött Magyarországról és a magyar demokrácia külföldi ellenségeinek nyilvánosan is a szolgálatába szegődött — mondotta a miniszterelnök. — Odakint nyilvánosságosított, különböző

dolgokat állított magáról és pártjáról. Olyan dolgokat mondott, amikről ő maga tudja a legjobban, hogy még csak közelében sem járnak a valóságnak, de úgy látszik, ezeket a nyilatkozatokat meg kell tennie mindenkinek, aki a nyugati imperialisták szolgálatára számít. Ugy látszik megfelelő reakciós mult után

önállóságát, de meg fogja szüntetni azt az állapotot, hogy Budapestben, vagy a legkisebb faluban a pártok, vagy a pártoknak az emberei egymás testén keresik a keressék érvényesülésüket. A Népfront sehol sem jelent törzsközlést, ellenben mindenütt fegyelmet és együttműködést jelent. Aki ezt nem érti meg, azt félreállítja. Viszont gondoskodni fogunk róla, hogy aki dolgozni akar, munkájának arányában megbecsüléshez jusson.

A miniszterelnök kifejtette, hogy a mezőgazdasági dolgozók között igen nagy nevelő és felvilágosító munkára van szükség és nem szabad lebeszélni a reakciós befolyások különösen az egyházi reakció befolyását a falvak népére. A Mindszenty-ügy megmutatta, hogy milyen hátulról rugói voltak az esztergomi érsek joggal kifogásolt tevékenységének és a nép döntő többsége a Mindszenty-ügyben a demokrácia mögött áll, azonban mégis számítani kell rá, hogy munkára és időre lesz szükség amíg a nép mindenütt, a legeludottabb faluban is világosan felismeri a reakció őrö szándékát.

ezek a nyilatkozatok adják meg a szökevényeknek a belépőlevelet Magyarország külföldi ellenségeinek szervezetébe. Ezzel a szökéssel dicstelen véget ért a Demokrata Néppárt, amely már az 1947-es választások idején, főleg katolikus vidékeken a legnagyobb rombolást végezte és azóta is mindent elkövetett, hogy megnehezítse a népi demokrácia fejlődését. A Barankovics-párt a maga egészében, de emberei külön-külön is szinte kivétel nélkül rácsuszak arra az útra, ahol már nem ellenzéki szerepet tölthetnek be, hanem a dolgozó nép érdekében való demokratikus fejlődés veszedelmes ellenségei voltak. Barankovics a maga homályos politikai céljainak szolgálatában félrevezette a népet és azzal, hogy a vallás dolgait belekeverte a napi politikába, végeredményben megnehezítette a katolikus egyház és az állam meggyőzését is. Pártja szemmel láthatólag egyre jobban Mindszenty befolyása alá került.

— Barankovics szökésével — mondotta Dobi István — remélem, lezárult egy folyamat, a demokrácia elleni izgatásnak és

Termelési forradalomra van szükség Magyarországon

Dobi István ezután rátért a mezőgazdasággal kapcsolatos kérdések tárgyalására.

— A mezőgazdaság jövőjéről és lehetőségeiről mindenütt beszélni kell, mondotta. — Nem azért vették el a földet a nagybirtokosoktól, hogy azután sorsára hagyják a dolgozó parasztságot, hagyják elszegényedni a nekijuttatott földön. Nagy átalakulásra, mezőgazdasági termelési forradalomra van szükség Magyarországon, ennek azonban egyik igen fontos előfeltétele, hogy a dolgozó parasztság megértse: az átalakulás az ő érdekében történik. A szövetkezeti mozgalmat gyorsan kell elvetni és jó, ha hamar meglesz a termése. Mikor már termés lesz, akkor azok is igazat adnak nekünk, akik ma még bizalmatlanok, mikor szövetkezetről, gépesítésről beszélünk. A Népfront programja szerint a szövetkezeti mozgalom fokozatos fejlesztése mellett az egyéni gazdálkodást folytató dolgozó parasztnak is hathatós állami támogatást és védelmet kapnak a kizsákmányolókkal szemben.

— Ebben benne van a válasz arra a gyanúsításra, hogy a kormány erőszakkal szándékozik szövetkezetekbe kergetni a parasztságot — mondotta a miniszterelnök. — A kormánynak ilyesmi esze ágában sincs. Meg fogjuk őrizni az önkéntesség elvét. De én Dobi István, a paraszti ember, ismerve a világhelyzetet a fejlődést és a magyar mezőgazdaságnak a helyzetét, nem szököm el — mondani, meggyő-

nyugtalanításnak a folyamata amit a Kisgazda Párt jobboldali rész kezdett a jobboldali szocialdemokráciával szövetségben már néhány hettel a felszabadulás után, azután a Sulyok-párt, majd a Pfeiffer-párt, végül a Barankovics-párt folytatott s ami mérhetetlen károkat okozott a magyar falunak és a magyar falu népének. Azok, akik a bajkeverést csinálták, akik a demokrácia elleni aknamunkát irányították, mindig megszöktek és félrevezetett híveiket sorsukra hagyták.

— Szeretném — mondotta — ha a falusi népünk ezekből a hiány szökevényekből levonna az egészséges és helyes következtetést, ha örökre hátat fordítana azoknak, akik izgatják, nyugtalanítják. Remélem, hogy Barankovics István szökése és a Demokrata Néppárt szervezeteinek felbomlása az egész országban meggyorsítja a tisztulást és a falusi reakció felszámolását. Ennek érdekében minden kisgazda párti szervezet és a párt minden öntudatos, demokratikus érzelmű tagja tegye meg a maga helyén a kötelességét.

Termelési forradalomra van szükség Magyarországon

zódással vallom és tanácsolom a dolgozó parasztságnak, hogy ne várja meg a bajokat, az erőkiesései nehézségeket, az egyéni gazdálkodásra rászakadó valeságokat hanem siessen szövetkezetekbe tömörülni, ahol több embernek sok embernek az egyesített erejével, gépekkel, az állam segítségével biztonságot, nyugalmat nagyobb jólétet szerez a maga és családja számára. Az eddig létesített szövetkezetek nagy része jelentős sikereket ért el és példájukat a parasztság széles tömegei akarják máris követni.

Ezután foglalkozott a miniszterelnök a parasztság tömegszervezetének, a DEFOSZ-nak a feladataival és a szervezkedés során szerzett tapasztalatokról. Rámutatott annak fontosságára, hogy a középparasztság teljes erejével vegyen részt a DEFOSZ munkájában. A DEFOSZ-ban legyen együtt az egész dolgozó parasztság és ez nem a kormánynak, nem a Népfrontnak, hanem magának a parasztságnak az érdeke. A középparaszti legnagyobb részt a családja költkezi, munkájával műveli a földjét. Sokat emlegetett, ugynevezett függetlensége, — amiért maga és családja embertelenül nehéz munkával

fizet, — valójában nem függetlenség, mert a középparasztnak az életlehetőségei is a piactól, az árak alakulásától, a termelési versenyétől, a szállítási és értékesítési lehetőségektől az alakulásától és még sok minden mástól függnek.

— A népi demokrácia fejlődést haladást jelent a szocializmus felé. Az államhatalom a dolgozók kezében van. A dolgozó parasztság sem külön-külön, sem együttesen a szervezeteiben, sehol sem érezheti már magát visszaszorítottának, elnyomottának. Dolgozó parasztság alatt a földnélküli mezőgazdasági munkásokat, azonkívül a kis- és középparasztságot értjük és ez nem valami politikai trükk, hanem a népi demokratikus államokban mindenütt kipróbált, életbeleptetett és ma is érvényben lévő gyakorlat. Ezt jól fontolja meg minden magyar középparaszti, amikor szembekeverül Amerika hangjával, vagy a reakció befolyásolási kísérletével.

— A középparasztság számára a jövőtől minden lehetőség az érvényesítésére — mondotta Dobi István — viszont az is igaz, hogy reá nehezedik a legnagyobb reakciós nyomás és gazdasági helyzeténél fogva nála a legnagyobb veszély, hogy a falusi osztályharcban, ha nem is együttesen, de egy-egy középparaszti a maga személyében a kizsákmányoló elemekhez sodródik, azoknak szövetségese lesz és szembe kerül a népi demokráciával. Minél jobban élesedik a falusi osztályharc, annál inkább számítani lehet arra, hogy a gazdag parasztréteg szövetségeket igyekszik majd szervezni magának a középparaszti között. Az ilyen szövetség nem fogja erősíteni a kizsákmányoló réteget, de veszedelmes sorolja a középparaszti. Ezt mindenkinek gondosan mérlegelnie kell.

A választásbiztonság feltétlen biztosítása

A miniszterelnök ezután ismertette a Népront programjának azt a részét, amely kimondja a vallás szabadság feltétlen biztosítását és hivalkozott Rákosi Mátyásnak arra a bejelentésére, hogy a Népront arra törekszik, hogy az állam és az egyház viszonyában eddig még meg nem oldott kérdéseket a kölcsönös engedékenység és megértés szellemében nyugvópontonra juttassák.

Utalt a miniszterelnök a Mindszenty-ügy folyamatban lévő tárgyalására. Egy magyar állampolgár szervezkedést akart kezdeni a magyar államforma megdöntésére. Az állam vezetői ebben a helyzetben a szervezkedés leplelése után azt eszelekedték, amit hasonló helyzetben Angliának, vagy az Egyesült Államoknak a kormányai is eszelekedtek volna. Ennek az ügynek semmi köze sincs a vallás szabad gyakorlásához, ami hogy Magyarországon megvan, azt a nép papjai közül százan de már egyes püspökök is félreérthetetlenül nyilvánították a világ fele.

Szembeszállunk minden imperialista törekvéssel

Dobi István politikai tájékoztatója befejező részében, a Népront programjának külpolitikai pontjait ismertette. Demokratikus vívmányaink, nemzeti függetlenségünk, népünk és a világ bekéjének biztosítása érdekében szembeállunk minden imperialista törekvéssel. Megtartjuk azokat a baráti és kölcsönös segélynyújtás, szerződéseket, melyeket a világ demokratikus táborának élén álló nagy Szovjet-Unióval és a népi demokratikus államokkal kötöttünk. Ugyanakkor a kölcsönösség alapján békeszerződés és politikai kapcsolatunk ohajtunk minden országgal azzal a feltétellel, hogy nem avatkoznak belső ügyeinkbe. Nemzeti függetlenségünk megvédésére, belső békénk biztosítására, szövetségi kötelezettségeink teljesítésére erős, egyetemes szellemű, demokratikus néphadsereg kiépítését és korszerű felszerelését jelenti be a program.

— A program külpolitikai részével kapcsolatban örömmel emlékezzen meg arról, hogy a nagy Szovjet-Unió vezére Sztálin generalisszimusz néhány nappal ezelőtt olyan nyilatkozatot tett a világpolitikai kérdésekről, amelyekből minden jószándékú ember világosan láthatja, hogy a Szovjet-Unió, amelyről pedig nemcsak a semleges, hanem az amerikai újságok is kénytelenek megállapítani, hogy a világ legerősebb katonai ereje és hadserege feletti rendelkezés valójában építő békének az útját járja és jószándékkal, jóindulattal fogad minden valóban békes szándékú becsületes kezdeményezést. Sztálin generalisszimusz nyilatkozata igen nagy visszhangra talált az amerikai népnél és a nyugati országok népeinél. Azok

Gyöngyösi János:

Szilárdan állunk a béke frontján

Gyöngyösi János főtájkár bevezetésében a parlamenti költségvetési vitára hivatkozott, ahol a felszólalásokból csodálattal méltóan bontakoztak ki azok az eredmények, melyeket az ország gazdasági fejlődése terén négy év alatt ért. Az eredményeket a dolgozó magyar nép páratlan életerejének, a munkásság és a parasztság hihetetlen szorgalmának köszönhetjük. Oriási jelentősége volt annak, hogy a felszabadulás után a jövőt azonban a munkásságra és parasztságra kezdtek építeni. Ugyanakkor felismerék, hogy a külpolitikában is a haladás élén álló államhatalom oldalán van helyünk. Így kezeltük a felszabadító Szovjetunió b'zalmát kiérdemelt és támogatást megsejerezni, ami hála Istennek sikerült

Bognár József:

A pártéletben meg kell erősíteni a Népront szellemét

Bognár József ügyvezető alelnök hangsúlyozta, hogy a dolgozó nép részvétele a hatalomban egyre inkább megerősödött. Minden erőnkkel arra törekszünk, hogy minél több munkás és paraszti gyermek jusson el a legmagasabb iskolákba is, ahol kezükbe kapják a tudás hatalmas legyverét. A Kiszárpárt tagjainak a Függetlenségi Néprontot valóban a magukénak kell érezniük és részt kell venni munkájában. Meg kell érteniük, hogy más út nincs.

A Függetlenségi Néprontban minden jószándékú építőerő megtalálhatja a maga helyét. A falun a régi uralkodó rétegek maradványai

Ortutay Gyula a népi demokrácia kulturpolitikájáról

Ortutay Gyula a népi demokrácia kulturpolitikájáról foglalkozott. A népi demokrácia fejlődése szükségessé teszi — mondotta — hogy az iskolapolitikában megkönyüljék az útjainak az új eszmék megértését, az új világba való beépülését. Nem akarunk más társadalmi osztályokat kizárni a közép- és felsőiskolából, de hiszen felemeljük a parasztságot, és munkásságot arra a százezre számra, amelyet a hatalomban a népesség számában a foglal. (T. ps.) Céunk elsősorban az, hogy a parasztságból és a munkásságból emeljünk ki azt a vezető értelmiséget, amely hí mar ad tár-

nál a népeknél, amelyeknek nevében, amelyekre való hivatkozással minemig a legvakmerőbb háborús uszítást és provokációt folytatják a Szovjet-Uniónak és a népi demokráciának ellenségei — mondotta Dobi István.

A miniszterelnök beszéde végén mellátta a Kölcsonos Gazdasági Segítség Tanácsának megalkulását vezül azzal fejezte be nagyhatású beszédét, hogy a Független Kiszárpárt az új helyzetben még több munkát, szilárd, demokratikus elvhűséget kíván minden tagjától, hogy a párt a maga egészében értékes és megbecsült tagja lehessen a Függetlenségi Néprontnak, jó munkát tudjon végezni a boldog és erős új népi Magyarországgal.

is. Helyes politikai felismerés volt a szomszéd népekkel való baráti kapcsolatok kiépítése is. A tervszerű gazdaságkódással nyugodtan nézhetünk a jövőbe, Szilárdan állunk azon a fronton, amely a béke megőrzését hirdeti és amelynek meg van a nagy gazdasági és katonai ereje, a béke biztosítására.

Angolszász nyilatkozások veszélybe sodorták a béke ügyét és természetes, hogy ezért a Szovjetuniót és a népi demokráciák szorosabbra fogták a baráti köteleket. A gazdasági és a politikai együttműködés alapján nyugodtan nézhetünk a jövőbe. Ha az eddigi úton haladunk tovább, akkor sokkal szabb, boldogabb jövő képe fog előtűnni kibontakozni.

a papság egyrésze és a kizsákmányoló elemek kísérletet tesznek, hogy a középparasztságot visszatarítsák a demokratikus építő munkában való részvételtől. A kis és középparasztságnak a demokrácia oldalán van a helye. Hangoztatta annak fontosságát, hogy az egész pártéletben meg kell erősíteni a Népront szellemét. Nincs helyük a pártban azoknak, akik nem vállalják az összefogást, vagy annak éppen ellenségei. A vezetésben nincs helyük ingadozó és tévúzó elemeknek. A pártban belül áldozatkészre, szilárdra, tegelemre van szükség.

sadalmi osztályához és mindig tudja, hogy ennek a társadalmi osztálynak a követelményei és szükségletei. (Nagy tps.) A parasztság és a munkásság képviselői a közhivatalokban és vezető pozíciókban mindenütt megállják a helyüket. Hangsúlyozta a minél többet való tanulást, fejlődést szükségét és példaként állította a Dobi Istvánt. (Lelkes éjjezés.) Végül figyelmeztette a parasztságot, ne vállaljon közérteget azokkal az értelmiségiekkel, akik a mulat dícsöftik, mert azok a mulat vissza akarják hozni a nyomort, a szörnyű jobhagyí sorst. Azzal az értelmiséggel azonban, amely a mulban is a parasztsággal küzdött, tiszson jó barátságot: a mi népünk.

Ortutay Gyula miniszter befejezésül kiemelte, hogy a XX. században az emberiség haladásának legnagyobb és legbizsább eszméi az emberi egyenlőséget, szabadságot, a dolgozó tömegek nagy felemelkedését bizsító eszmék a Szovjetunió felől jönnek az egész világ felé. A szocializmus eszméit tanulhatják a Szovjetunióól és általában tanulhatunk a Szovjetunióban folyó építésből.

HOZZASZÓLÁSOK

Ortutay Gyula kultuszminiszter beszéde után Föld Sámuel külpolitikai kérdésekkel foglalkozott. Z. Nagy Ferenc a Népront és a középparasztság időszerű kérdéseit fejtegette, majd a továbbiakban Szatmári Nagy Imre, Jámbor István, Gái Ferenc, Zilay Tibor, Györgyi Lajos, Gyulai András, Mókus István, Kiss Gergely, Vörös József, Barta János, Nagy Dá-

riel és Hargitai Ernő szölt hozzá a felvetett problémákhoz.

Bognár József, a párt ügyvezető alelnöke összefoglalta a vi-

Határozati javaslatok

Az első így szól:

A Független Kiszárpárt országos értekezlete meghallgatta a Magyar Függetlenségi Népront megalakulásáról és programjáról elhangzott jelentéseket és egyhangú helyesléssel elfogadta. A Független Kiszárpárt részt kíván venni a magyar nép új hazájának és elnyomástól és kizsákmányolástól men es új társadalomnak az építésében, szolgálja a népi demokráciát, amelynek fejlődése a szocializmus felé vezet. Kívánja, hogy a pártok versengésének helyére a demokratikus erők egyre szorosabb egysége lépjen a közéletben és biztosítani fogja tagsága körében a közös munkában szükéges nagyobb feyelemel. A párt szövetségeseivel együtt küzd a reakció bármilyen megjelenési formája ellen, mert a haladás ellenségeit meg kell semmisíteni.

Megállapította az országos értekezlet, hogy a Magyar Függetlenségi Népront bel és külpolitikai, gazdaságpolitikai és kulturális programja a magyar dolgozó nép programja. Megvalósítása érdekében meg szorosabbra kell fűzni az ipari munkásság és a dolgozó parasztság a népet szolgáló értelmiség szűve ségét. Ebben a szövetségben a munkásság tölti be a vezető szerepet, amit a demokratikus elvhűséggel politikai iskolázottsággal, nemze közti kapcsolataival, a haza és az új-jáépítés érdekében vezető munkájával megérdemel. Megállapította az értekezlet, hogy a munkásság a maga vezető szerepét minden körülmények között a az egész dolgozó magyar nép és a dolgozó parasztság javára is gyakorolja.

Az országos értekezlet üdvözli a Magyar Függetlenségi Népront megalakulását, üdvözli a

A fejlődés útja

A dolgozó parasztság életében történelmi fordulatot jelentett az 1945-ös földreform. Többszáz éves hiábavaló küzdelemre, munkára, szolgásgára tett pontot a földék szétosztása. Ez azonban csak alapja, kiindulópontja volt a dolgozó parasztság életszínvonalának megjavításának, mert ha ezzel egyidőben nem kezdődött volna meg a mezőgazdaság korszerűsítése, a földreform nagyjelentőségű eredményei kiaknázatlanok maradtak volna. Tovább kellett tehát haladni a megkezdett úton, hogy a parasztság valóban megkapja munkájának megérdemelt gyümölcsét. A fejlődésnek ezt a célját szolgálta és szolgálja ma is mezőgazdaságunk gépesítése, amely megkönnyíti a parasztság munkáját, a gépállomások, a traktorok, a legkorszerűbb mezőgazdasági gépek azonban mind csak eszközei annak, hogy több és jobb terméssel mezőgazdaságunk versenyképessé váljon a fejlettebb mezőgazdasági országokkal.

Eppen ez ad nagy jelentőséget az új paraszti tömegszervezetnek, a DÉFOSZ megalakításának, amelynek hivatása, hogy ránevelje parasztságunkat a tervszerű gazdaságra, igényesebbé tegye egyéni életét és a parasztság öntudatosításával rávegyesse földművelő társalmunkat a boldogulás leghe-lyesebb útjára, a szövetkezésre.

A szövetkezeti mozgalom nem új keletű Magyarországon sem. Az elmúlt nagyirtokrendszer idején is alakítottak szövetkezeteket, ezek azonban, nagyon csekély kivétellel, csak a szövetkezetek vezetőit gazdagították. Ezeknél az alszövetkezeteknél az volt a cél, hogy a befektetett tőke a szövetkezet vezetőinek minél nagyobb hasznol hájton. A mai szövetkezeteknél a befektetett tőkét nem a befektetett pénz jelenti, hanem a munka és ennek eredménye. Az 1947 évi szövetkezeti rendelet a szövetkezeti tagokra ruházta a jogokat. Ez annyit jelent, hogy a földműves szövetkezetek és a termelő szövetkezetek a szövetkező dolgozó paraszti irányítják a közgyűlésen át. A szövetkezeti rendelet előírja, hogy mindenki csak saját elhatározásából, önként léphet be a szövetkezetbe, s abból bármikor szabad

tát és elterjesztést két határozati javaslatot. Az értekezlet lelkes egyhangúsággal fogadta el az alábbi határozatokat:

Frontba tömörült demokratikus erők és a Népront Országos tanácsának elnökét, Rákosi Mátyást.

A második határozati javaslat a következő:

Az országos értekezlet tanácskozásai során megvitatja a parasztság tömegszervezetének, a Dolgozó Parasztiok és Földművelők Országos Szövetségének kérdéseit. Megállapította, hogy ezzel a szervezettel a parasztság olyan lehetőségek birtokába jutott, amelyek falusi népünknek nemcsak gazdasági, hanem társadalmi megbecsültségének és kulturális felemelkedésének előfeltételei is határozottan szolgálják. A politikai és gazdasági élet, a közgazdaság, a néphadsereg és a rendőrség tisztikar, és az életnek még számtalan a mulban elérhető lehetősége nyílt meg a parasztság előtt. A szövetkezeti mozgalom és a gépesítés, könnyebb életet nagyobb gazdasági lehetőségeket nyí meg a falvakban. A DÉFOSZ ennek a fejlődésnek döntő befolyású tényezője. Eppen ezért az országos értekezlet utasítja a szervezeteit, és a párt minden dolgozó paraszti tagját, hogy a DÉFOSZ-t a falu a mezőgazdaság és a mezőgazdaság dolgozó javára végzett munkájában támogassák. A kiszárpárti dolgozó kis- és középparasztiakra nagy feladatok és lehetőségek várnak a tömegszervezésben. Megállapítja az országos értekezlet, hogy a DÉFOSZ-hoz való csatlakozás, az építő munkájában való részvétel kötelessége minden öntudatos és demokrataikus értelmű dolgozó parasztnak. Az értekezlet mindkét határozati javaslatot egyhangúlag elfogadta és ezzel a tanácskozás véget ért.

elhatározásából ki is léphet.

A fejlettebb mezőgazdasági országokban a szövetkezeti mozgalom már régóta kiépült. A Szovjetunió parasztsága ráött arra, hogy a földműves szövetkezet, a termelő szövetkezetek megkönnyítik a dolgozó parasztság munkáját és biztosítják, hogy a szövetkezet használó maguk élvezzék. Hazánkban is nap-nap után alakulnak termelő szövetkezetek a dolgozó parasztság önkéntes elhatározásából. A kormányzat mindent megtesz, hogy ezeket a szövetkezeteket, amelyek nemzetgazdasági szempontból nagyjelentőségűek az egész országnak, mindeben támogassa. A kedvezményes vetőmagtól, a gépállomások gépeirőlnek olcsó igénybevételéig mindent megkapnak a szövetkezetekben tömörült dolgozó kis- és középparasztiok.

A hároméves terv keretében az új évben megkezdődő tavaszi munkálatoknál a földműves és termelő szövetkezetek jelentősége még nagyobb lesz.

Ha azt akarjuk, hogy a boldog parasztiok országát nálunk valóra váljék, akkor ne idegenkedjünk a fejlődés törvényességétől, hanem fejlesszük olyan magas fokra mezőgazdaságunkat, hogy a világ nagy termelési versenyében ne maradjunk le.

A szabad görög rádió jelenti:

A monarcho fasizista hadvezetés újabb nagyméretű hadműveletet kezdett Karpenniszji visszafoglalására, de a támadást a szabadságharcosok visszaverték. Az ellenség több mint 400 halottat hagyott a csatában. A demokratikus hadsereg néhány romboló osztaga csütörtökön behatolt Szalonikiba és fellobbantotta az egyik városnegyed rendőrpáncsnoksgát.

CSOKONAI SZÍNHÁZ

Szombaton délután 1 óra órákor fél hely a rakkal

Ali baba és a 40 rabló
mesecsepertt

Szombaton este 8 órákor

A szabin nők elrablása
zenebchoza, a telefonásban,

Mindszenty bűntársai is beismerő vallomást tettek, fény derült a kémkedésre, a legitimista szervezkedésre és a nagyszabású valutavisszaélésekre

A Mindszenty-bűnpör első napján teljesen feltárt a vádlottak bűnössége. Tegnap számunkban közöltük Mindszenty József beismerő vallomásának első részét. A

Hogyan akart megszökní Mindszenty az amerikai követ segítségével

Az ötödik találkozás alkalmával Mindszenty az ellene folyó sajtóhadjáratról panaszkodott Chapinnek és akkor felemelt a gondolat, hogy a primás menjen külföldre.

Elnök: Felajánlotta a követ önének, hogy segítségére lesz a külföldre jutásban?

Mindszenty: Feltétlenül szükséges válaszolnom?

Elnök: A perrendtartás értelmében egyetlen kérdésre sem kötelező válaszolni, de felhívom a figyelmét, hogy ezzel a védekezés lehetőségétől íti magát.

Mindszenty: Akkor válaszolok. Chapin felajánlotta, hogy segít külföldre juttatásomban.

Elnök: Es ön hajlandó lett volna külföldre távozni?

Mindszenty: Kérem elnök urat, tekintsen el a válaszról.

Ezután a valutáris bűncelekményre vonatkozólag hangzanak el kérdések és Mindszenty némi habozás után megalkapítja, hogy bűnösnek érzi magát ebben is.

Közben behozzák azt a fémtokot, amelyben Mindszentyék a titkos iratokat tartották. Az elnök megkérdezi Mindszentyt miért ásták el az iratokat, mire Mindszenty azt mondja, hogy nem számolt azzal, hogy az irodán túlmenően is lesz házkutatás majd beismeri, hogy kényemtelenné tartotta az iratokat, de „nem számolt a bűncelekmények azzal a horderejével, mely itt kibontakozott”. Az éreztendő

fővádlott kihallgatásának befejező részében Mindszenty Chapin amerikai követtel való találkozásáról vallott.

leveleket ő maga választotta ki. Ekkor Alapi néppügyész helyéről felálva, feszült figyelem közepette egy levelet mutatott fel, Mindszenty kézírásával. A levél szövege a következő:

„Követ úr! Csütörtökig kell valóban cselekedni. A tárgyalás kész, a tárgyalás Ameriká ellen van kiélezve és azt kívánják igazolni, hogy Amerikából pénzt kaptam titkokért. Autót és repülőgépet kérek. Más kibontakozásra út nincs. Legmelegebb üdvözlét: Mindszenty, Január 23. Utóirat: Kérem Kozsák azonnali intézkedését, hogy a levél vívőjével még ma találkozzék minden megbeszélésre. Utóirat: A pilótának ígérjenek az ügy érdekében 4000 dollárt, amit én majd térítok. Mindszenty.”

Néppügyész: Ismeri ezt a levelet?

Mindszenty: Igen ismerem.

Néppügyész: On írta?

Mindszenty: (Halkan, fejét lehajtva): Igen, én.

Néppügyész: Köszönöm, több kérdésem nincs. (A levelet leteszi a bíróság asztalára. A halgatóság körében a bejelentés óriási feltűnést kelt. A tanácselnök engedélyével a levél kézzel kézre jár a külföldi újságírók körében.)

Ezután a védők néhány kérdése után 21 óra 20 perckor Oti tanácselnök a tárgyalást felfüggesztette és folytatását pénteken 9 órára tűzte ki.

A valutavásárló Eszterházy Pál visszakívánta a Habsburgokat, hogy visszakapja nagy vagyonát

Pénteken reggel folytatta a népbíróság kihallgatását a Mindszenty-bűnpör tárgyalását. A tárgyalótermet ezúttal is zsúfolásig megtöltötték az érdeklődők.

Elsőnek Eszterházy Pált hallgatta ki a kihallgatás. Személyi adatait az előző nap után megadta. Elsőként Eszterházy elmondta, hogy ingatlanai legnagyobb részét hitbizományokból állanak, ingóságairól értékpapíroiról valutáiról azonban nem tud beszámolni, meri szerinte ezeket a kára, dr Horváth Gábor kezelte. Az elnök arra a kérdésére, miért tartotta szükségesnek 1946 augusztusában a valuták vásárlását, azt állítja, hogy a feleségéről akart gondoskodni mert vagyona allandóan csökkent tendenciát mutat, majd bevallotta, hogy 1947 végén titkára Wylder Tivadar bankár útján több ezer dollár értékű csekket vásárolt Mindszentytől. Mindszentyt meg zalaegszegi plébános korából ismeri és legitimistának tartja. Elismerte, hogy ő maga is legitimista A Habsburg restaurációtól vissza kaphatna volna vagyonát — mondotta.

Az elnök kérdéseire ezután elmondotta, hogy Mindszentytől a dollárcekket az akkori feketepiaci árnál magasabb áron

kon vásárolta, meg abban a hitben, hogy a különbözetet Mindszenty a legitimista mozgalom javára fordítja. Tudta Mindszentyről, hogy a legitimizmus vezére és hogy a restaurációt lehetőségek tartja. Összesen mintegy 29.000 dollárt vásárolt Mindszentytől és azt kijuttatta Ausztriába.

A néppügyész a fejele olvasta, Eszterházyt, hogy nemcsak elméletileg, de gyakorlatilag is foglalkozott magyarországi vagyonának külföldre csempészésével és havi összegeket juttatott külföldre.

Vagyonom likvidálásával foglalkoztam — válaszolta a halgatóság felháborodott morajlása közben az ország volt legnagyobb földesura.

Az elnöknek arra a kérdésére hogy támogatná-e a Horthy rezsim alatt is a legitimista mozgalmat, Eszterházy kijelentette, hogy a legitimista mozgalom érdekében Horihy idején is több alkalommal hozott anyagi adózatot.

Ezután Eszterházy védője azt próbálta bizonyítani, hogy Eszterházy 32.000 hold földet osztott szét. A vádlót azonban beismerte, hogy ezt a földet kishasonbérletbe adta.

Zugvalutázás, kémkedés, Nagy Miklós beismerő vallomása

Rövid szünet után Nagy Miklóst az Actio Catholica titkárát hallgatta ki a kihallgatás. Arra a kérdésre, hogy bűnösnek érzi magát elismerte, hogy Mindszenty Zsigmonddal illegálisan levelezett és hogy a Váradi János jezsuita páternél lévő nagyobb összegű valutát nem jelentette be. Tudomása szerint a dollárokat zugárolyamon váltották be. Arra a kérdésre, hogy Mihalovics Nyugat Európában irodát akart létesíteni a Magyarországról származó rágalmaknak a világsajtó felé való továbbítása érdekében, Nagy Miklós azt válaszolta, hogy ő maga is ajánlotta ilyen iroda létesítését. Bevallotta azt is, hogy Mihalovics tőle is kért olyan híreket, amelyeket fel tudnak használni a demokrátiás államrenddel szemben. Mi-

halovics Salzburgból is küldött ilyen felszólító levelet, majd egy külföldi hölgy hozott Mihalovics-tól levelet és abban Mihalovics beszámolt a hírszerző iroda létesítéséről.

Az elnök ismertette Mihalovicsnak 1948 augusztusában kelt levelét, amelyben további olyan anyagot kért, amellyel a külföldi közvélemény előtt bizonyítható a magyarországi „valóságképe”. Mihalovics azt is írta ebben a levélben, hogy a levél kézbesítője az angol hatalom hivatalos bizalmi embere.

Nagy Miklós az elnök kérdésére kijelentette, hogy tisztán látta, hogy kémnöve van dolga és fejét lehorgasztva jelentette ki, hogy bűnösnek érzi magát amiatt, hogy nem jelentette fel. Az elnök további kérdésére kife-

jelentette, hogy Tóth László felkérte őt azzal, hogy tennie kellene valamit, mert Mihalovics nyugtalan.

Az elnök Nagy elé tartva nyomozati vallomását, amelyben beismerte, hogy Mihalovics hírszerző tevékenysége szolgáltatta fel és a választ illegális uton juttatta ki Mihalovicshoz. Ispánkival és Tóth Lászlóval tárgyalt a kémkedésről és tudomása volt arról is, hogy egy külföldi hatalom ügynöke Budapesten tartózkodik.

Nagy Miklós halk igennel erősítette meg nyomozati vallomását.

Ezután a néppügyész kérdésére elmondotta, hogy a Váradinál lévő pénz felett ő rendelkezett és Váradi teljesítette minden utasítását. A néppügyész elébe tárta Mihalovicsnak Salzburgból írt levelét, hogy az adalgyújtó kémirodát szervezte meg Nagy Miklós, ahogy azt már felvette, majd arról ír, hogy Nagy Miklós Esztergomban tárgyalásokat folytatott.

A titokzatos külföldi nő szerepe

Ispánki Béla az elnök kérdésére kijelentette, bűnösnek érzi magát, mert olyan vállalkozásba ment bele, mely az ország és a nép érdekeit sérthette. Beismerte, hogy adatokat közölt Mihalovicsnak. Elmondotta, hogy 1948. őszén Budapesten jelentkezett nála egy külföldi nő, aki Pemrelot asszonynak mondta magát. Mivel mondotta a Romából jött és Tóth K. Jánosról, aki ott ösztöndíjas pap ajánló levelet hozott. A levélben Tóth támogatást kért a nő számára. A külföldi nő arra kérte, ismeresse meg Eszterhas György demokrata néppárti képviselővel és Nagy Miklóssal, akinek Mihalovicsról hozott üzenetet. Elmondta, hogy Mihalovicsnak hírekre volna szüksége, hogy jelentet el készíthessen. Eszterhasnak és Nagy Miklósnak is hozott levelet, ezenkívül egy küldeményt.

Rendszeresen szállították a rágalmakat dollárokért

Ispánki elmondta még, a Mindszentynek küldött levélben szó volt arról is, hogy Mihalovics szökevényként az amerikai hatóságok támogatják. Nagy Miklós szó szerint megfogadta a levelet. Mihalovics Tóth Lászlóól is kért híreket, egy és más forrásokról részére. Ispánki az elnök kérdéseire beismerte, Mihalovics közölte, hogy „használható anyagért” bőségesen fizetnek. Beismerte az is, hogy a 200 dollár: Bárány Koraél gyógyászarszereknek adta el. Elvadás áránál drágábban, 5000 forintért, ebből 2000 forintot adott Tóth Lászlónak, akivel az volt a megállapodás, hogy havonta 500 forintot kap majd egy két oldal anyagért.

Isapánki először tagadni próbálta, hogy a külföldi kémnövel megállapodott abban, hogy rendszeresen küld „híreket”, magyarul rágalmakat az iteni helyzetről, de azután beismerte, váltotta azt a szerepet, hogy Mihalovicsnak híreket juttat ki. Elmondotta, hogy összesen hét jelentést küldött ki Mihalovicsnak vegytitkával, preparát papírral írva és feladóként nem a saját, hanem más nevet tüntetett fel. Azt is beismerte, hogy a jelentéseket a Tóth László által összegyűjtött hírekből maga készítette. A leveleket nem közvetlenül Mihalovicsnak küldte, hanem két római lakos címére.

Az elnök mindebből megállapította, hogy Ispánki meggyezett Pemrelot asszonnyal, a kémnövel. A további kérdésekre elismerte,

TÉLI PERMETEZÉS-NYÁRI ÖRÖM

Műtrágya és Növényvédő szer Értékesítő Nemzeti Vállalat Budapest, V., Nádor u. 21. Telefon: 129-560.

Végül az elnök kérdéseire kijelentette Nagy Miklós, tudta, hogy Váradi „fekete”-kurzuson váltja be a dollárokat, Nagy Miklós kihallgatása ezzel befejeződött.

Mindszenty halkan, kenetteljesen így felelt:

— Fájdalommal tölt el.

Aki nagyothallással próbál védekezni

Ezután Tóth László kihallgatására került sor. Tóth kijelentette, hogy „bizonyos mértékig” bűnösnek érzi magát és mint jogász tisztában van vele, hogy felelősséggel tartozik. Utána hosszú mesebe kezdett, amelyben arra hívta a közönséget, hogy ő nem tudhatott titkokat, mert visszavonult életet él, majd a közönség hangos derültsége közben azt mondotta, hogy nagyot hall, tehát vele nem lehet szöveg hangon titkokat közele.

A továbbiakban arról beszélt, hogy Mihalovicshoz régi barátság fűzi és Mihalovics utasításai mindig úgy tekintete, mint az egyház hivatalos utasításai. A felszabadulás után Mihalovicsotól segélyt kapott, majd Mihalovics azt mondta, hogy segélyt nem adhat, de munkát igen. Elmondotta, hogy először színtelen, álarcos nyagot adott, majd az elnök kérdésére elismerte, hogy hírnagyaga erős kritikát taralmazott a gazdasági intézkedésekről és különösen a földreformról és annak hatását igyekezett kedvezőtlen szövegben felüntetni. A további kérdésekre elismerte, hogy más adatokat is adott.

Azzal folytatta vallomását, hogy amikor az új amerikai követ már itt volt, Mihalovics közele vele hogy összekötést teremtsen a követtel és az általa készített jelentéseket adja neki. Beismerte, helytelen dolog volt idegen állampolgárok kezébe jutni a magyar belső ügyekről szóló jelentéseket. Mihalovics szökevényként a földreformról és annak hatását igyekezett kedvezőtlen szövegben felüntetni. A további kérdésekre elismerte, hogy más adatokat is adott.

Az elnök megkérdezte a vádlótól, beismeri, hogy bizalmas adatokat juttatott külföldre a magyar üzemek nyersanyagellátására és a hozzájárulására.

Ispánki megörve nagyon halkan: igennel felelt. Beismerte azt is, tudta, hogy ez a nemzet érdekeit sérti.

Az elnök meggyeztetésről olvasta Ispánkira, hogy bizalmas katonai, politikai, gazdasági adatokat továbbított.

Ispánki zavartan felelte, hogy most már nem tudja megmondani, milyen nagy volt az anyag.

Az elnök ezután megkérdezte Mindszentytől, mit szól ahhoz, hogy az egyház papjáról ilyen dolgok derülnek ki.

Igazolványképek típusárban, Horváth-foto Simonffy-utca 1-b

A könyvpiac eseménye

Az élő Kossuth

Kossuth Lajos válogatott művei Szerkesztette és bevezette: **Katona Jenő**

300 oldal, ára 25 Ft. Kapható minden könyvkereskedésben

Keresek megvételre 10-15 szobából álló

villaépületet,

vagy házat, lehet kissé sérült, mely kevés javítással rendbehozható. Értekezni hétfő délután 10 óráig. Házfelügyelő

Tanúkihallgatások

Ezután a tanúkihallgatásokra került sor.

Fábián János érseki levéltáros az elnök kérdésére elmondotta, bizalmas iratokat is kezelte a titkárságra egy lezárt fiókban. November 10. körül Zakar titkár magához kérte a bizalmas iratokat és ezeknek egy része elrejtésre került. Zakar közölte azt is, hogy esetleg számolni lehet azzal, hogy

Fény derült a nagyszabású valutavisszaélésekre

Bóka Imre primási számvevő tanuallomása során fény derült a primási palotában folyó nagyszabású valutavisszaélésekre. Bóka elmondotta, hogy a primási palotában kétféle pénztár volt, az egyik a hivatalos, ahol könyvelést vezettek, a másik a primás személyi pénztára, itt semmit sem könyveltek el. Zakar titkártól, vagy közvetlen Mindszentytől kapott utasításokat a pénzekeztésre. 1946 nyarán 4000 dollárt adott át neki Zakar azt a feketepiacon Wylder Tivadár bankigazgatóján keresztül értékesítette. Állalában hetenként keresie fel Budapestben Wyldert, átadta a dollárt és egy-két nap múlva megkapta a feketepiaci árfolyamot. A tanu a továbbiakban eladta, hogy Mindszenty és Zakar Amerikából visszatérve 15.300 dollárt hozott csekkben, 14.000-rei tényleges valutában. Ennek nagyobb részéről úgy határoztak, hogy nem jelenik

a primási palotát átkutatja az államrendőrség, ezért kell az iratokat elrejtetni. A bünelként lefogalt fémtokra rámutatva monddta, ebbe helyezte a titkár az akciókat, majd a pincében gödröt ástak és oda helyezték a fémtokot. Zakar azt is közölte, hogy a hercegprimás rendelkezése történik az elrejtésre. Ugy tudja, hogy az elrejtésre kerülő akciókat Zakar választotta ki.

be a Nemzeti Banknál. A csekkéből kb. 8000 dollárt Wylderen keresztül értékesítették, 2000-et a primás vizsakért, a többi Rómába küldték beváltásra. Elmondotta a tanu, hogy 1947 nyarán ismét kapott 15.000 dollárt azzal az utasítással, hogy Mihalicovicsnak adja át, 1948 elején 8.000 dollárt, majd később 4000-et szintén Mihalicovicsnak való átadásra.

A védő kérdésére, hogy a primás adott-e utasítást a feketepiacon való értékesítésre, Bóka Imre nagy kertelés közben azzal felelt, hogy ilyen határozott utasítás nem volt, de a dolog természete volt, hogy nem lehet másként. Mint feketén beváltani. A 8.000 dolláros csekknél pl. Wylder bankigazgató azt mondta, hogy el tudja helyezni Eszterházy Páléknál. Ekkor — mondotta Bóka — jelentette a primásnak az esetet és a primás megadta az engedélyt.

Mindszenty visszavonta gyanúsító levelét

A délutáni tárgyaláson Olti Vilmos tanácselnök felolvasta azt a levelet, amelyet Mindszenty az esztergomi káptalannak írt. Ebben a levélben ilyen jeltételek szerepelnek: „Merényi, terveznek”. „Ha hírtől adják (a lemondást), ez vagy megtévesztés, vagy az emberi erőt felülmúló erőszak...”

Mindszenty: Igen én írtam.

Elnök: Ott korlátozta az állomását, vagy nyilatkozattételre kényszerítették?

Mindszenty (határozottan): Nem, kérem.

Elnök: Mikor írta ezt a nyilatkozatot?

Mindszenty: Jóval lefogadásom előtt.

Elnök: 1948 novemberében?

Mindszenty: 1948 novemberében úgy infézkedtem, hogy a levelet akkor kézbesítették, ha lefogatattak, ezért nincs rajta dátum.

Valuta bűncselekmények és uzsorakölcsönök

Wylder Tivadár bankigazgató elmondotta, hogy Mindszenty és Eszterházy egyaránt ügyfél volt. 1946. szeptemberétől kezdve Mindszenty megbízásából Bóka Imrétől többször vett át nagyobb összegű dollár csekket eladásra. Ezeket mindig kizárólag Eszterházyhoz, illetve megbízottjának, Horváth Gábor jogtanácsosnak adta át. 1947. nyarán szintén Bóka kímált olyan dollár csekket eladásra, amelynek kibocsátója Spellman bíboros érsek volt. Ezt az ezer dolláros csekket Eszterházy az akkori feketepiaci árnál magasabban vette, nyilván tekintettel a csekk eladóiára, Mindszenty primására.

Eszterházy védőének kérdésére Wylder a leghatározottabban kiemelte, hogy a két fél megbízottja számtalanszor közvetlenül is tárgyalt és mindketten tudták, hogy az egyik oldalon Eszterházy áll, a másik oldalon az esztergomi érsek.

Horváth Gábor, Eszterházy jogtanácsosa elmondotta, hogy háborús időkben átmentett 11.000 dollárt és a további vásárlással szerzett valutát Eszterházyval történt megbeszélés alapján kicsempészte Ausztriába. A továbbiakban Eszterházyra célozva kijelentette, a dollárvásárlásra azért került sor,

mert közvetlen közelről tapasztalhatta, hogy az egyik napról a másikra elszegényedtek (óriási derülttség). Wylderen is panaszkodtam, hogy milyen nehéz viszonyok között vagyunk (újabb derülttség). Azt mondta még Eszterházy, hogy a törökveze, hogy vagyonszával egyült minél előbb kijusson Ausztriába. Végül kijelentette, hogy Mindszentytől három csekket vásárolt és ezeket is Ausztriába csempészte.

Várady János jezsuita páter tanuallomásában kijelentette, hogy Mihalicovics 1948. februárjában kapott megérzésre idegen valutákat. Ez évben Mihalicovics közölte vele, hogy külföldre szökök és úgy rendelkezett, hogy a valutákat adja át Nagy Miklósnak. Akkor ez az összeg 17.000 dollár és 15.000 svájci frank volt. Mihalicovics teljes rendelkezési jogot adott Nagy Miklósnak az összeg felett.

Ezután a néppügyész megkérdezte Váraditól, hogy adott-e ki pénzt az általa kezelt összegből heti 2 százalékos kamatra. Váradi nagyon haik igennel felelt.

A néppügyész megállapította, hogy ez évi 104 százalékos kamattal volt.

A Magyar Nemzeti Bank nyilatkozata

Az első nyilatkozat megállapítja, hogy Mindszenty Rómából visszatérve 31.000 dollár bankjegyet, Amerikából visszatérve 30 ezer dollárt hozott magával. 1948-ban Mórini vatikáni államtitkártól 12.000 dollárt kapott. 1947-ben átvett 60.000 dollárt és 15.000 svájci frankot. Egy amerikai szervezettől 5000 dollárt kapott. Fentiekben kívül kapott még római tartózkodásakor 7000 dollárt, ebből három személygépkocsit vásárolt, kétfőt hazahozott, egyet Rómában hagyt. Az összesen 140

ezer dollárból 10.000 dollárt szétosztott a püspökök között, 30.000 dollárt külföldre küldött, pipkonk adott kétezret magánál tartott, 4500-at beváltott a Nemzeti Banknál, a többi dollárt és a svájci frankot zugarfolyamon értékesítette. Mindezzel külföldi felmentési eszközök bejelentésének elmulasztása és ezekkel elkövetett üzérkedés büntetést követte el. Mindszenty ezeknek a cselekményeknek az elkövetésével a magyar forint értékállanságához fűződő érdekeket súlyosan sér-

DEBRECZEN 4. OLDAL 1949. II. 5.

tezte annál is inkább, mert cselekményeit üzletszerűen követte el.

Az Eszterházy Pálmal kapcsolatos Nemzeti Bank-szakvélemény megállapítja, hogy Eszterházy dollár csekket és bankjegyek zugaron való vásárlásával és Ausztriába csempészésével külföldi fizetési eszközök bejelentésének elmulasztása és ezekkel elkövetett üzérkedés büntetést követte el. Ezzel

A bizonyítási eljárás befejeződött

Ezután az elnök felhívta az ügyészt és a védőket, hogy tegyék meg bizonyítás kiegészítési indítványukat. A néppügyész és Mindszenty védője nem tett bizonyítási kiegészítési indítványt. Mindszenty védője a bejelentett semmisségi panaszt visszavonta.

A többi védő indítványai közül hozzájárult a bíróság Eszterházy-nak esetleges kényszer munkával

szintén súlyosan sértette a magyar forint értékállanságához fűződő érdekeket, annál is inkább, mivel e cselekményt üzletszerűen követte el.

Mindszenty József a szakvéleményrel kapcsolatban az elnök kérdésére kijelentette, hogy a valutabűncselekményben mutassák ki külön az Actio Catholica tartozó és az érsekséget, hogy minden lehető módon az állam kárpótlásáról ezen a téren gondoskodni tudjon.

kapcsolatban orvosszakértővel való megvizsgálásához és helyi adott Nagy Miklós 1944-es magatartásának igazolására vonatkozó indítványhoz.

A tanácselnök ezután a bizonyítási eljárást befejezettnek nyilvánította és kihirdette, hogy a lőtérrel szembeant reggel kilenc órakor folytatják.

A Nemzeti Bizottságok helyébe a Népfront szervei lépnek

Az állami erdőgazdasági üzemek

A kormány pénteken délelőtt Rákosi Mátyás miniszterelnökkel tartott. A minisztertanács kiemelte, hogy ahol valamely jogszabály a Nemzeti Bizottságot említi, ott helyettük a jövőben a Magyar Függetlenségi Népfront megfelelő szerveit kell érteni. A pénzügyminiszter előterjesz-

Nemzeti Válatokká alakulnak át

tésére rendelkezésvetett fogadott el a minisztertanács az 1949. évi költségvetésről és a 1949. évi költségvetésről. A földmívelésügyi miniszter előterjesztésére hozzájárult ahhoz, hogy a magyar állami erdőgazdasági üzemek Nemzeti Vállalkozás Alkalmazásai és Állami Erdőgazdasági Üzemi Központ létesüljön.

Gerő Ernő:

A középparasztok nem ellenség, hanem szövetséges!

Nagy érdeklődést és figyelmet keltett Gerő Ernő közkeletű miniszter beszéde, melyet a budapesti Ganz gyárban az első MDP tagkönyvek kiosztásakor mondott.

Ezt a beszédet kivonatolva már közöltük, de érdemesnek tartjuk visszaérni azokra a kijelentésekre, melyeket Gerő Ernő a munkás-paraszt szövetség fontosságáról és különösen a középparasztokról és a középparasztok megvilágításáról mondott. Gerő Ernő beszédének eme része így hangzik: „A munkásosztály kétségtelenül a vezetésosztály, de a dolgozó pa-

rasztok nélkül, a parasztok milliói nélkül — hozzátevésem: a középparasztok nélkül, melyet az utóbbi időben sok helyütt teljesen helytelenül lekulakoznak — nem lehet megvalósítani a szocializmus építésének kérdését.

Ebből következik, hogy a munkás-paraszt szövetségen nem lazítani, hanem erősíteni kell. Ebből következik, hogy komolyan és határozottan rendre kell utasítani azokat az elvtársainkat, akik nem értik, vagy nem akarják megérteni, hogy a középparasztok nem ellenség, hanem szövetségesek.

Mindszenty beismerése zavarba hozta a Vatikánt

Róma. (Telepress) A Vatikánvárosban nagy megrökönyödést és bosszúságot keltett Mindszentynek az igazságügyminiszterhez írt levele, amelyben bűnösségét beismerte. A Telepress értesítése szerint a pápa csütörtökön egész nap a Vatikán vezető körével tárgyalt, hogy megtalálja a megválaszoló formulát a bíboros beismeréséhez. A Vatikán zavarba esett, mert abban a körülményben is, hogy az Osservatore Romano legutóbbi kiadása egyáltalán nem említi Mindszentyt beismerését, holott a per kezdete előtt a Vatikán lapja általában meggyőzően emlegette közölte a Mindszentyt úgy

híreket.

A többi római laphoz hasonlóan az Osservatore Romano is közölte a Mindszenty per első napjáról szóló sajtóközlemények közleményét, de jelentését megsejtette az annál a részről, amikor a törvényszék elnöke bejelentette a bíboros levélét. A lap elemzéséhez természetesen különféle megjegyzéseket fűztek Rómában, amelyek közül legsűrűbben az hangzik el, hogy a Vatikán alaposan túlértékelte hatáskörét a népi demokráciák kormányával szemben folytatott tevékenységével és beavatkozó politikájával kudarcot szenvedett. (MTI)

A francia sajtó a Mindszenty perről

Páris. A péntek reggeli párisi sajtó kiemelkedő helyen foglalkozik a Mindszenty per első napjának eseményeivel. A tárgyalás leírásai után a jobboldali lapok hangja erősen tompult.

A harmadikutas Combat kiküldött tudósítójának cikkét ezzel a címmel közli: „Mindszenty bíboros beismerte bűnösségét”. Leszögezi, hogy a vádlottak jó egészségnek örvendenek és Zakar vállomása kedvezőtlen a bíboros számára.

A „Franc Tireur” mint szenzációt említi Mindszenty levelét Ries igazságügyminiszterhez és Chapin követhet.

A „Humanite” megállapítja, hogy a magyar nép meggyőződött a bíboros árulásáról.

Eg és külföldi tudósítók nem tudják leleplezni csioldásukat. A „New York Herald Tribune” európai kiadása közli, Mindszenty beismerése, hogy megakadályozta a Szt. korona hazahozatását.

— A Ruh-vidéken fokozódik a Reinmann elfelése miatt kezdett tiltakozó sztrájkmozgalom.

— Az amerikai flotta készül elhagyni Csingtauban lévő tengeri támaszpontját.

— A Füzserterelési Nemzeti Vállalat december és januárban 16 fióküzletet nyitott Nagy-Budapest területén. Kőbánya és Csepel felé tovább bővül a fióküzlet hálózata. Az árulósztást; úgy irányítják, hogy a cíjromot, bort és egyéb fontos árut először a munkásnegyedek elosztói ka-

ják. Három hónapban belül 30 vidéki fiókot nyitnak. A többi között Miskolcon, Debrecenben Pécsen, Szegeden, Nyíregyházán és Békéscsabán is lesz fiók.

LEGUJAB SPORTRÉK

Stockholm: Az asztalitenisz világbajnokság során a magyar férfispapat 5:0 arányban győzött a nérvég valógott ellen. A magyar női csapat a dánokat győzte le 3:0 arányban.

Pozsony: A fúiskolai világbajnokság női műkorcsolyázó versenyeiben az iskolagyakorlatok után Sári Marika második, Sári Éva harmadik.

El kell oszlatni a középparasztok holnapotól való félelmét

A Magyar Dolgozók Pártja Politikai Akadémiáján Donáth Ferenc, a központi vezetőség tagja „A falu szocialista fejlődésének kérdései” címmel tartott előadást. Hangsúlyozta, hogy az egyéni gazdálkodás a parasztok elszegényedéséhez vezetne, mert a termelés a világgazdasági árhöz képest nálunk rendkívül drága. Példaként hozta fel, hogy a mi termelői árunk egyharmadát importálhatunk Amerikából szertészirt. Ezen az állapoton csak a mezőgazdaság szocialista átalakulása segíthet, ami természetesen nem oldható meg márc. 15-én. Az átalakulásért folyó harcot a munkásosztály viszi a szegényparasztokra támaszkodva, szövetségben a középparasztokkal a falu kiszákmányolói ellen.

— A középparasztokat be kell vonni a DEFOSZ-ba, nemcsak a tagok közé, hanem a vezetőségbe is. El kell oszlatni a középparasztok félelmét, a fevilágosítás eszközeivel rá kell vezetni a dolgozó parasztságnak ezt az értékes ráteret arra, hogy a szövetkezet jobb életet több kultúrát, valódi felszabadulást jelent.

— Még jobban meg kell szilárdítani a munkások és dolgozó parasztszövetséget — mondotta Donáth Ferenc. — Főfeladatunk a mezőgazdasági gépjármű- és traktorállományok, hogy megszűnjék a mostani állapot, amikor csak minden tízedik szegény-paraszt gazdaságra esik egy-egy vagy gépjármű. Bejelentette, hogy a traktorállományok számát 180-ra emelik és újabb 2250 traktort állítanak üzembe. A gépjárműveket a dolgozó parasztszövetség kulturális központjává fejlesztik. Az ipari munkásság támogásával a dolgozó parasztszövetség a primitív egyéni gazdálkodásról ráterhet a gépesített nagvüzemi termelésre.

— A mezőgazdaság szocialista átalakulásának legfőbb útja a szövetkezés — mondotta Donáth Ferenc.

— A szövetkezeti politika alapelve az önköltség ezen a téren a dolgozó parasztszövetség az első lépéseket. Az ország különböző részein, mintegy 460 termelőcsoport alakult, körülbelül 10 ezer dolgozó paraszt termel szövetkezetileg, mintegy 60 ezer katasztrális holdon. A termelőszövetkezetek rövidesen olyan eredményeket foghatnak felmutatni, hogy a dolgozó parasztszövetség nyomán önként indulnak meg a szövetkezetek felé.

Az első száz termelőszövetkezet felülvizsgálásának eredményével foglalkozva rámutatott Donáth Ferenc, hogy azoknak csaknem kétharmada a legfejlettebb típusú, közösen termelő szövetkezeti típushoz tartozik. Tagjai jórészt mezőgazdasági munkások és újbirtokosok. A birtokos parasztszövetség egyéni gazdálkodást is folytat, vagyis csak egyik lábával van bent a szövetkezetben. Ez nem a szocializmus, hanem a kapitalizmus kifejlesztéséhez vezet a falun s ezért meg kell változtatni az alapszabályokat olyan értelemben, hogy szövetkezeti tag csak az lehessen, aki egész földjét beviszi a szövetkezetbe, kivéve a ház körül egy csekély kiterjedésű földet.

— A termelőszövetkezetek jelenlegi típusát átmeneti formának tekintjük, amelyek megkönnyítik a paraszttömögeknek az egyéni gazdálkodásról a társasgazdálkodásra való áttérését — fejezte be előadását Donáth Ferenc.

Debrecenben — 20 fok hideg volt

Az idei tél ötödik hideghulláma tetőpontra jutott és az Alpok és Kárpátok környékén alakult ki Európa leghidegebb göca. Mint valami sündisznóállást veszi körül az enyhébb levegő az itt nyugalmi hőmérsékletet. Csül. förtökön egész nap a fagypontra esett volt a hőmérséklet ország-szerte. A fővárosban —10, Szentgotthárdon, Zalaegerszegben, Salgótarjánban, Egerben és Debrecenben —15 fokot mértek. A tájajmenti légrétegekben Túrkeve és Debrecen vidékén mezközéltette a —20 fokot.

Ma este 8 órakor

a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság helyiségében műsoros

ELEKTROMOS-BÁL

— Színes, hangulatos nappali világítás! — Képző zene! — Buffet! —

A Demokrata Néppárt elítélte Barankovics István szökését és kimondotta a párt feloszlását

A Demokrata Néppárt vezetősége mihamarabb megvizsgálta arról, hogy a párt főtitkára Barankovics István illegális úton elhagyta az ország területét, intézkedett a párt politikai bizottságának egybehívásáról.

A politikai bizottság pénteken tartott ülésén, egyhangú határozatban elítélte a Demokrata Néppárt vezetőjének törvénytelenül elhagyását és a magyar demokrácia jogos érdekeire is sérelmes eljárását.

Ez a körülmény függetlenül attól, hogy Barankovics István az országgyűlés elnökehez intézett levelében bejelentette a Demokrata Néppárt feloszlását olyan súlyosan és jövőképzetlenül módon terbeli meg a pártot, hogy a politikai bizottság egyhangúlag kimondta, hogy lehetetlennek tartja a Demokrata Néppárt további működését. Annál is inkább így kellett határo-

znia a politikai bizottságnak, mert a politikai helyzetben legutóbb bekövetkezett alakulások amúgyis előtérbe állították a Demokrata Néppárt feloszlásának szükségét. A politikai bizottság éppen ezért a Demokrata Néppárt feloszlását jelenti be az országgyűlés elnökénél és közli a miniszterelnökkel is. Minthogy ilyen módon a Demokrata Néppárt megszűntnek tekintendő, a párt eddigi képviselői tagjai mint pártokivüli képviselők kívánják folytatni törvényhozó munkájukat. A politikai bizottság kimondta végül a Házak c. hetilap megjelenésének azonnali beszüntetését.

A politikai bizottság határozatát Székely Imre Kálmán, Rónai György Eckhardt Sándor Eszterhás György Mihelics Vid és Farkas György írta alá.

Főlényesen győzött a magyar asztalitenisz válogatott Amerika ellen

Magyarország—Amerika 5:2

Stockholmból jelentik: A stockholmi asztalitenisz világbajnokság küzdelmei során pénteken késő este került góra a férfi A csoport legizgalmasabb mérkőzésére, ami egyben a világbajnokság kimenetelére is döntő volt. Magyarország együttese Amerika ellen játszott s nagyszerű játék után 5:2 arányban győzött. Részletek:

Sidó—Miles 2:0. A magyar fiú az első játszmában már 18:14-re vezet s biztosan nyeri a szettet 21:15-re. A másodikban is főlényben van s 21:13 arányban győz.

Kóczián—Curtlen 2:1. Az első szett a magyar fiúé 21:15 arányban, a másodikban az amerikai vezet 18:11-re, de Kóczián lemeleg 20:20-ig, de a döntő lecsapásai halomba mennek és így Curtlen nyer 22:20-ra. A harmadik játszmában ismét ragyogó a magyar fiú és 21:18-ra nyer.

Sós—Rechmann 2:0. Biztos magyar győzelem. Szettarányok: 21:18 és 21:14. — A csapatversenyben már 3:0-ra vezetünk!

Miles—Kóczián 2:0. Csak az utolsó pillanatban szerencsével

nyer az amerikai versenyző.

Reclmann—Sidó 2:1. Sidó nyeri az első szettet 21:17-re, de a másodikban 21:7 pontarányban vesz. A harmadikban nagy harc alakul ki 20:20 állásnál adogató hibát ejt és 23:21 arányban vesz.

Sós—Curtlen 2:0. Sima győzelem 22:20 és 21:11 arányban.

Kóczián—Rechmann 2:0. Döntőfontosságú mérkőzés volt. 21:18-ra nyer az első szettben a magyar fiú s a másodikban csodálatos fátékban ismét győz 21:18 arányban.

Ezzel a mérkőzéssel a magyar csapat 5:2 arányban győzött Amerika ellen s az A csoport bajnokának tekinthető. A mérkőzés után Kóczián ezt nyilatkozta:

„Nagyon örülök annak, hogy az én győzelem segítette végül a győzelemre a magyar csapatot!”

Sidó: „Mindent megtettünk, reméltem továbbra is így megy.”

Dr. Lakatos György, a magyar csapat vezetője:

„Népi demokráciánk sportolói ezúttal is megmutatták, hogy van szívük küzdeni és harcolni a nemzet színeért.”

Harc a falvak és tanyák népének egészségéért

Koczás Gyula professzor nyilatkozata

A falu és tanya egészségügye egyike azoknak a problémáknak, ahol a hibák és hiányosságok megszüntetése a legkutatottabb, legszükségesebb és mondhatnók, a legfontosabb anyagi áldozatot kívárho munkát igényel. Erre utal beszélgetésünk elején a kérdés kiváló ismerője Koczás Gyula professzor, amikor megjegyzi, hogy évszázados munkássággal állunk szemben s a rendelkezésünkre álló egészségügyi viszonyokat szörnyű örökségként hagyták ránk az elmúlt rendszer.

LAKÁS

— Melyek a legsúlyosabb hibák? — kérdezzük.

— A legtöbb betegség alapja a rossz lakás és a rossz ivóvíz. A múltban nem sokat törődtek ezzel. Parasztságunk irányítás és nevelés nélkül egyre-másra építette az egészségellen, levegőtlen lakásokat, olyan apró ablakokkal, hogy oda a napsugár soha be nem jutott, tisztálkodási lehetőségekre nem gondoltak s az elmaradottságot legjobban az mutatja, hogy sok falunak és tanyának még ma sincs megfelelő ivóvíze. Mindezen segít a 3 éves terv, mely szemellett tartja a falusi kislakásépítéssel ezeket az elsőrendű szempontokat. Ma már falun is fűrdősobás lakások épülnek. A Terhivatal pedig a népjóléti minisztériummal és a Közegészségügyi Intézettel karöltve állítja fel az ártrézi kutakat, ahol egészséges, tiszta ivóvíz áll rendelkezésre.

KÓRHÁZAK

— Mi a helyzet a vidéki kórházak terén?

— Mint tudjuk, vidéken kevés kórház volt és az is gyenge felszereléssel. Népülési kellett kórházba és bizony sok esetben holtan érkeztek meg a beteg. A hároméves terv folyamán mintegy 100 kórházhoz hozták rendbe és szerelnek fel modernül. A hiányosságokat addig is egészségházzakkal pótolja a kormányzat. Ezekre a sűrűbb kórházi hálózat mellett is nagy szükség lesz. Az egészségügyben mindenkit átvizsgálunk, tehát parasztságunk csakhamar állandó orvosi felügyelet mellett élhet. Szülőotthonokat is állítanak fel és az a végső cél, hogy jársunkként legalább egy kórház legyen.

ORVOSOK

— Ez a nagyszabású terv nagyon sok orvos igényel, akik pillanatnyilag nem állnak rendelkezésre! — vetjük közbe.

— Igen, ez kétségtelen. A vidéki orvoshiányt nagyobb, mint amekkora a lehetőség. Azonban a vidéki orvosoknak nyújtott kedvezmények és az egész orvosképzés éppen az a célja, hogy minél több jól képzett orvost küldhessünk a falvakba. Eppen itt mutatkozik meg a demokratikus nevelési rendszerünk ragyogó eredménye: az egyetemi hallgatók már már hivatást látnak a vidéki népgyógyításban, mert tudják, hogy

a néptől kapták a tanulás lehetőségét és kötelességüknek tartják, hogy ezt meg is hálálják. Egyre több orvostanhallgató kerül ki a parasztság falából, akik természetesen örömmel mennek majd vissza a falujukba, mint képzett orvosok. Ok mindenben együttérzőnek a néppel, ismerik a problémákat, a körülményeket s náluk hivatottabb gyógyítója nem is lehet a parasztságnak.

— Milyen intézkedések történtek a tuberkulózis és a nemibetegség leküzdése terén?

— Ez valóban igen fontos probléma.

NÉPBETEGSÉGEK

— A tüdőbaj és a népbetegség, aminek oka elsősorban a falvakban és tanyákon évtizedek alatt kialakult keserves lakáshelyzet. A penészes levegőtlen „oduk” miatt a csecsemők már a bölcsőben magukban hordják a pusztító betegség csirák. Ez is hozzájárult ahhoz, hogy Magyarországon ennyire magas arányszámot ért el a csecsemőhalandóság. De még ha eleinte meg is birkóztak a szer-

vező a fertőzéssel, a parasztság nagyrésze esett serdülő, vagy már idősebb korban áldozatul a tüdőbajnak. Ma ottással kutatják fel a fertőzött egyéneket, akiket haladéktalanul gyógykezelésben részesítenek. A tüdőgondozók száma a múlt év augusztusáig 152-re emelkedett és a hároméves terv még növeli ezek számát. A tuberkulózis elleni küzdelemre ma már 7500 ágy áll rendelkezésre, a gyermektuberkulózis leküzdésére fenntartott ágyak száma pedig a békébekezdés kétszerese.

— Nagyjából hasonló a helyzet a nemibetegségek terén is, amire a múltban egyáltalában nem fordított gondot a kormányzat. Jelenleg 97 nemibeteg gondozó működik s az országosan megszervezett vérvizsgálat hathatós segítséget nyújt ebben az óriás birkozásban, melynek eredménye rövidesen mutatkozni fog és elvárjuk, hogy népünk az egészségügyi újjáépítés terén világszerte példát fog mutatni. — fejezte be nyilatkozatát dr. Koczás Gyula.

A moszkvai rádió Acheson és Truman elutasító nyilatkozatáról

A moszkvai rádió newyorki jelentése szerint Acheson a legújabb sajtóértekezleten tagadón válaszolt Sztálinnak a békepaktummal kapcsolatos nyilatkozatára és azokra a kérdésekre, amelyekre Kingsbury Smithnek adott nyilatkozatában érintett.

Néhány órával később tartott másik sajtóértekezleten Truman csatlakozott Acheson álláspontjához.

Newyorki politikai körökben Truman és Acheson tagadó válaszával azzal magyarázták, hogy egy békepaktum ellenmond az USA atlanti-zövetségével kapcsolatos támadó terveinek.

AZ AMERIKAI VISSZATARTÁS IGAZI OKA

Páris. A Humanité azokat a érveket vizsgálva amelyekkel Truman elutasította Sztálin tárgyalási javaslatát, megállapítja hogy az amerikai visszautasítás igazi oka az Egyesült Államok fegyverkezési irama, amelynek megszüntetése óriási zavarokat okozna az ország gazdasági életében. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az Egyesült Államok lázas fegyverkezése miatt kétségtelenül fellendül a háborús verszély feltétlenül háborúra vezetne. A nemzetközi erőviszonyok egyre kedvezőbbek az imperialista tábor számára és a népek békeakarata egyre hatékonyabban jut kifejezésre Amerikában is — írja a Humanité.

AZ OLASZ KOMMUNISTA PART

A munkásosztály és valamennyi olasz demokrata nevében hálálatnyilvánította Sztálinnak azért hogy újból javaslatot tett a nemzetközi nehézségek rendezésére és a béke megszilárdítására érde-

kében hajlandóan nyilatkozott Truman elnökkel való találkozásra.

A NORVÉG PARLAMENT ÜLÉSE

A norvég parlament csütörtöki ülésén Lange külügyminiszter közölte, hogy Norvégia eddig nem kapott hivatalos meghívást az Atlanti-egyezménnyel kapcsolatos tárgyalásokra. A külügyminiszter ismertette a skandináv államok között lefolyt és kudarcba fulladt tárgyalásokat és hangsúlyozta, hogy miután a nézeteltérések nem sikerült kiküszöbölni, minden skandináv államnak magának kell határoznia. A parlament kommunista képviselői az Atlanti-egyezményhez való csatlakozással kapcsolatos vita elhalasztását indítványozták. A javaslatot azonban a parlament többsége elvetette.

ELMENEKÜLT SANGHAJBÓL SZUNFO MINISZTERELNÖK

Nanking. Szunfo miniszterelnök pénteken Sanghajból Cantonba menekült és kijelentette, hogy a kormányt hivatalosan Cantonban állítják fel. A nyugat-szendsoceáni amerikai tengeri erők parancsnoka közölte, hogy Csingtau feladása esetén az amerikai haditengereszel a Fülöp szigeteken Guam szigetén és Japánban fog berendezkedni.

Páris. A francia fővárosba érkezett hírek szerint a Kuomintang kormány megmaradt tartalékainak legnagyobb részét Nanking felé a Jangce felé irányítja. Ez arra vall, hogy a Kuomintang kormány idővel akar nyerni a béke tárgyalások elhárítására. A Kuomintang csapatok ellenállása ellenére a népi hadsereg átveszi a város irányítását egy nagyobbszámú erővel.

300 forint helyett ingyen szerelik fel a telefont

Ma a posta is a dolgozó nép érdekeit szem előtt tartva, most jelent meg egy új rendelet, amely lehetővé teszi, hogy telefonkészüléket, új telefonállomást bárki beszerezhet és a beszerelésért nem kell fizetni.

A rendelet értelmében lehetőség nyílik arra, hogy most már a dolgozók is hozzájussanak ahhoz a kezzeim eszközhöz. Eddig a telefonállomás beszereléséért 300 forintot kellett fizetni. Abban az esetben, ha a most beszerelendő állomás vezeték 200 méternél hosszabb vezeték felhasználását teszi szükségessé, úgy a készülő rendelő csupán a 200 méternél felüli szerelési díjat tartozik megfizetni, ami elenyészően keveset jelent.

Az előzetes díj havonként 40 forint s ebben az összegben benne foglaltatik 30 díjtalan helyi beszélgetés. A harmadik felüli helyi beszélgetés díja 40 fillér beszélgetésenként, érvényesül az a rendelet is, amely kötelezővé teszi, hogy a távbeszélő állomást a beszereléstől számított egy évig feltétlenül fenn kell tartani, illetve ha időközben felmondanak, akkor egy évre jaro díjat ki kell fizetni.

A díjtalan beszerelés kedvezménye március végéig tart.

Olajra bukkantak Nagybjajomban

A MASZOVOL kutatói már hosszabb ideje végeznek kutatói munkát a Tiszántúlon. Több helyen bukkantak gázra, olajra azonban eddig még nem sikerült találniuk. Most azonban Biharnagybajom környékén 300 légkörös nyomással olaj tört fel a furó nyomán, ami arra mutat, hogy a forrás gazdag lehet. Eddigi leggazdagabb olajforrásokból, a zalainkból ugyanis 100—180 légkörös nyomással jön fel az olaj.

IGAZOLVÁNYOKAT A Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt.-től Bajcsy-Zsilinszky u. 1. Bika-béreny.

SZÍNHÁZ, MOZI, MŰVÉSZET

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Szombaton délután fél 4-kor: **Alibaba és a 40 rabló**, Gyermekelőadás. Szombaton este fél 8-kor: **A szabin nők elrablása**, József Attila, Bérlet. Vasárnap du fél 4-kor: **A szabin nők elrablása**, Bérlet. Vasárnap este fél 8-kor: **A szabin nők elrablása**, Bérlet. Hétfőn este fél 8-kor: **Hamlet**, József Attila, Bérlet. Kedden este fél 8-kor: **Egy bolond 100.át csinál**, Csokonai, Bérlet.

Színházi közlemények

Minden gyermek a színházban lesz Szombaton délután a fél 4 órai „Alibaba és a 40 rabló” műsoránál „A szabin nők elrablása”-t előrendít. Szerepeket: Oláh Klára, Mihályi Vilmos, Jány Éli, Papp István, Soltj Bertalan, Kormos Ferenc, Oláh György és Papp nyi János. Fél hélyárak.

Szombaton este mutatja be a színház az idény legnagyobb sikerű zeneközvetítését „A szabin nők elrablása”-t előrendít. Szerepeket: Oláh Klára, Mihályi Vilmos, Jány Éli, Papp István, Soltj Bertalan, Kormos Ferenc, Oláh György és Papp nyi János. Fél hélyárak.

Mindszenty bűnügy rádió közvetítésének időpontja

A Kossuth-rádió Mindszenty József és társai bűnügyéről szombaton, február 5-én 20.30 órakor és vasárnap 16 órakor ad helyszíni közvetítést. A Kossuth-rádió szombaton 23.25 órakor helyszíni közvetítést, ad a stockholmi asztalitenisz bajnokságról.

Ujabb 64 dolgozó paraszt kapott mintagazda kitüntetést

Az ország újabb 64 községében a DÉFOSZ alakuló gyűlése keretében adják át a tavaszi és nyári mezőgazdasági termelési verseny során kitűnt dolgozó parasztoknak a „minta gazda” kitüntetést. Ujabb 64 dolgozó paraszt mellé kerül fel a demokrácia elismerését jelentő kitüntetés.

A kitüntetettek között van Hajdúszámbolyi Guli György, Cseke István, Montlaka Imre, Mekegi József, Szakáll Gábor és Adám István.

A népszabadság papja

Száz évvel ezelőtt, 1948. február 5-én történt, hogy honvéd seregünk egy része Branyiszkonál megütözték az ellenségkel és diadalt arattak fölöttük. A fiatal honvédek, akik puska, pörty és alig szalagot, még egy hosszú pap: Erdős Imre piarista (akar vezetett, fűszellett a kezében, akkor isten nevével állt a honvédek élére és példájának buzdító szavainak nagy része volt abban, hogy a kis sereg legyőzte az ellenséget és a branyiszkok magaslata kiűzte a szabadság lobogóját.

Időseink ma felidézni szabadságharcunk e dicsőséges mozzanatának emlékét, amikor a magyar papság, a népi vezetésre hivatott teremtett elött felmerül a választás: a nép papjai akarják-e lenni, vagy pedig azoknak a táborhoz csatlakozni, akik a népi idegen politikai erők szolgálatába állítják magukat, hivatásukat.

A magyar történelem a példák egész sorát ismeri arra, hogy mindig akadnak papok, akik a nép ügyét azonosítják magukkal és a zsernek, elnyomó hatalommal is szembeszállnak az igaz ügy védelmében. Mennyivel inkább a nép mellett van a papság helye ma, amikor az államhatalom nemcsak a népnek a kezében van, hanem a népi ügyek terén is. Nem kétséges, hogy ha a magyar papság a nép mellett áll, ha azonosítja magát a népi ügyekkel, akkor a nép magától fogva követi, mert a nép szolgálatát egyet jelent a demokratikus államhatalom iránti lojalitással.

Branyiszkok hőse, Erdős Imre piarista paptanár a magyar szabadságharc a Habsburg-császár zsarnoki uralkodása ellen vitté harcba a honvédek, fűszellett a kezében, megdöbbentő hogy ma száz év után akad magyar főpap, aki a magyar nép kivívott szabadsága ellen és a gyűlölt Habsburg-uralom visszaállításáért harcolt, a kérések és hazaárulás sőtét eszközövel. A magyar papság, ha példát keres hazája és egyháza történetében, bizonyára nem azokat fogja követni, akik vissza akarták vetni a népet az elnyomás sötét korszakába, hanem a Mészáros Lőrincet, Horváth Mihályt és Erdős Imrét, akik tartja követendő eszménynek. Azokat, akik össze tudták egyeztetni hitbeli meggyőződésüket a haladás gondolatával s akik elötüket is keckára tették azért, hogy a nép előrejusson boldogulása útján. A branyiszkok dicsőséges csata emlékeztet arra, hogy intó példa, büszkét számárra: a népszabadság útja isten és ember előtt az egyetlen igaz út.

Klubhelyiség — könyvtár — mozi

A szövetkezetek a falu kulturális életének központjai lesznek. Tudod János, más lett az élet azóta, hogy szövetkezet van a faluban. Dolgozunk mindenkiért és értünk is dolgozik mindenki. Este azután összejövünk a szövetkeze helyiségében, olvasgatunk megvita jut a magunk problémáira. Igy formálódik a paraszti jövő, melyről ma annyit írják az újságok — magyarázza egy fiatal lelkesarcú alföldi parasztfiú a MOSZK központjában néhány évvel idősebb parasztnak.

Igen, más az élet a faluban, mondja Szabó-Berény, a MOSZK propaganda osztályának vezetője. A tudásból, a tanulásnak csaknem minden lehetőségétől hosszú időn át elszigetelt paraszti tömegek köze a szövetkezet útján eljut a kultúra fáklyafénye. A szövetkezetek révén jólétet tudunk biztosítani a parasztságnak, a jólétnek pedig velejárója a kultúra. Ez különösen az ötéves terv során érezhető majd hatását, amikor az anyagi jóléttel párhuzamosan megvalósul a falu kulturális felébredése is.

Milyen lépéseket tesz a szövetkezet a falu kulturális életének emelése érdekében?

Negyszáz mozik van már az országban, azoknál könyvtárakat létesítünk. A már meglévő könyv árakat felülvizsgáljuk, az oda nem való könyveket kicseréljük.

Még ez év őszén háromszáz nyelven létesítünk szövetkezeti klubhelyiséget, ahol művelődési és szórakozási lehetőséget biztosítunk a falu parasztságnak. Munkánkkal, eredményeinkkel győzzük meg a parasztságot a szövetkezés helyességéről — mondja Szabó-Berény.

A kapuban az országzserte hí-

res póhalmj szövetkeze egyik tagjával találkozunk.

Hát nem mondom, én is nehezen menem bele a szövetkezetbe, de most hat ökörrrel sem lehetne onnan kihúzni. De nemcsak engem, másokat sem — mondja széles mosollyal. — Irigykednek is ám azok, akik egy esztendővel ezelőtt nem léptek be, de most sem késő. — Persze, vannak, akik idegenkednek, mert a szövetkezetben belül megszűnik az, hogy valaki másnak munkájából éljen, vagyon haragsoljon mások rovására. Mindenkinek egyformán joga van az élethez — mondja búcsúzóul.

Igen, mindenkinek egyformán joga van az élethez, azoknak is, akik hosszú emberöltőn keresztül zsellér és béressorsban sanyıldtek. A szövetkezet a dolgozó parasztság életszínvonalának emelésével együtt megteremti a falu kulturális előrehaladásának alapfeltételeit. A szövetkezet mozgalom vezetői végső célnak azt tekintik, hogy az egyetemes falusi szövetkezetek a falusi lakosság kulturális életének is középpontjává váljanak.

A klubhelyiséggel, könyvtárral, mozival felszerelt szövetkezetek az első, biztató lépést jelentik ezen az úton. Rövidesen megszűnik a falvak és tanyák népének elhagyatottsága és elszegélyesége, megszűnik a táongó szakadék a város és falu kultúrája között és dolgozó földműves népként is részese lesz a korszerű, haladó tudomány igazságainak, a nép javát szolgáló művészet szépségeinek. A népi demokrácia a szövetkezeti hálózat kiépítésével kettős célt valósít meg: a föld népeinek anyagi felébredését együtt részesíti őt a kultúra áldásaiban.

Engedélyt kell kérni mindennemű fakitermelésre

Az a bűnügy, amely a hajdúbosszörvényi fajtások káncsán keletkezett, erőeljesben ráerelte a figyelmet erdő- és faállományunk megvédésének kérdésére. Ezen a téren valóban a legerélyesebb eszközök igénybevételére van szükség, hiszen a háborús idők során olyan pusztulás következett be faállományunkban, ami különösen az Alföldön katasztrofális hatású lehet.

A fásítás ugyanis, mint közudomású, jelen ékény befolyást gyakorol a vidék klímájára, mezőgazdaságára is. Fel fogja a szel, növeli a csapadékok, tehát befolyásolja a termelési lehetőségeket. Ezért kell minden módon megfékezni a faállományunk további pusztítását.

HAJDÚ MEGYÉBEN KÖZEL 50 SZÁZALEKA PUSZTULT EL A FAÁLLOMÁNYNAK

Az erdőfelügyelőségnek nyert értesítésük szerint Hajdú megyében közel 50 százaléka pusztult el a faállomány. Ez a tény tette szükségessé, hogy kiadják azt a rendelkezést, amely az 1935. évi IV. törvények 30. §-án alapul s amely szerint, ha az erdő lopások, a faállomány pusztulása nagyon elharapódik, a földművelésügyi minisztérium kivételes rendelkezéseket léphet életbe. Ezt a rendelkezést, amely az 1935. évi IV. törvények 30. §-án alapul s amely szerint, ha az erdő lopások, a faállomány pusztulása nagyon elharapódik, a földművelésügyi minisztérium kivételes rendelkezéseket léphet életbe. Ezt a rendelkezést, amely az 1935. évi IV. törvények 30. §-án alapul s amely szerint, ha az erdő lopások, a faállomány pusztulása nagyon elharapódik, a földművelésügyi minisztérium kivételes rendelkezéseket léphet életbe.

AZ ERDŐ NEMZETI VAGYON

Sajnálatos tény, hogy az erdő és fásorok engedély nélküli kitermelése máig sem szűnt meg teljesen. Ugy az erdőfelügyelőség, mint a politika, pártok és népi szervek részéről megállapítást nyert helyszíni kiszállások alkalmával, hogy a nemzeti vagyont képező faállomány pusztítása tovább tart — mondották az erdőfelügyelőségben. A felügyelőség többször nyomatékosan felhívta

az érdekeltet, hogy a fennálló törvényes rendelkezések értelmében erdő, fásorport, szélfogó pászta, legelőfásítás, tanyabelsőség, parkfásítás, köztereken, telkeken és belsősegeken lévő valamint a kegyeleti helyeken illetlen fákknak kivágásához és kitermeléséhez az erdőfelügyelőség által kiadott fakitermelési engedély szükséges.

Az erdőfelügyelőség egyetemesben a városok és községek vezetőivel, a rendőrséggel, pártok és népi szervek helyi vezetőivel, saját közegeivel, a legszigorúbban ellenőrizze a termelésüket s messzemenően vigyáz arra, hogy a nemzeti vagyont jelentő faállományunkat további pusztulás ne érje.

A faki ermelések engedélyezésére Hajdú és Bihar megyében kizárólag a debreceni állami erdőfelügyelőség (Csapó uca 26. I. em.) illetékes. Az engedély nélkül kitermelt faanyagot sem szállítási, sem származási igazolvány nem adható ki. Az erdőfelügyelőség által kiadott termelési engedély alapján a kitermelt faanyag származási igazolványt a terület szerint illetékes erdőgazdálkodások adnak. Az erdőfelügyelőség a vármegyei gazdasági felügyelőséggel történt megalkotás alapján a fakitermelések ellenőrzésébe bevonja a városi és járási gazdasági felügyelőket és ezeknek helyi megbízottait, a gazdaságyezeket, valamint az illetékes rendőrséget is. Így a kitermelések ellenőrzése végett az illetékes őrsnek a ki ermelési engedélyt másolatban megküldi.

A FAKITERMELÉS ENGEDÉLYEZÉSE

Tehát: mindenkinek a saját földjéről történő kivágáshoz is engedélyt kell kérnie az erdőfelügyelőségtől. Ezen túlmenően, miután a fa zárolva van, ha a kivágott famennyiség feletti rendelkezni kíván, azt külön kérelmeznie kell a Falpari Igazgatóságól, Budapest,

Géza utca 2. szám. A kitermelt famennyiség után tűzifa árki egyenlítősi forgalmi adó fizetendő, ha a fa saját használatra kerül, mázsánsként 2.50 Ft. ha eladásra, akkor mázsánsként 5.70 forint. Szerfa anyagot pedig csak vásárlási engedéllyel rendelkező üzemmek lehet eladni. Ugyanezek köztli az erdőfelügyelőség a fakitermelési engedély határolásában feltételei között, hogy a kitermelt

fák uskól kiszendődök, a gödrök betemetendök és helyükre meghatározott időn belül erőteljes akác csemetékét kell ültetni. Mindezek a rendelkezések rendkívül fontos közérdeket tartanak szem előtt. Faállományunk katasztrofális pusztulása, ha erélyes intézkedésekkel az nem akadályozzánk meg, mezőgazdasági termelésünkre is felbecsülhetetlen károkkal járna.

Nagyjelentőségű munkatervet készít a város

Ménes János polgármester nagy munkában van: összeállítja a város ezévi munkatervét. A mégoly részletes költségvetés egyes tételét életel megtöltő munkaterv három négyhónapos részleiben készül el. A munkaterv a megvalósítandó feladatok mellett új közleleji jövedelemforrások kimunkálását is előírja. Kétheti munkát jelent a város életére nagyjelentőségű munkaterv részletes kidolgozása.

Az Országos Tervhivatal hírei

Az Országos Tervhivatal legújabb közlése szerint a közeljövőben nagy lendülettel indul meg az Alföld fásítása. A nagy magyar Alföld erdőstírűsége 3-4 százaléka, de Szolnok megyében ennél is kevesebb, mindössze 0.2 százalék. Ezért határozta el a kormány, hogy erdősít a Alföldet és ezzel nagy aranyban növelje a terméshozamot. Már a közeljövőben megindul a fásítás: A Duna-Tisza közén feketefenyő erdőket létesítenek, a szikeket tölgyfával fásítják be, a jobb talajt pedig akáccal ültetik be.

és Szegeden több mint tizenkét millió forintot kölséggel folytatják a lakásépítkezést. Pécsett és Szombathelyen gőzfürdőket építenek, Baján fürdőszállót létesítenek úgy, hogy a kétemeletes szálló földszinti részén gőzfürdő lesz. Görömbölytapolcán egy millió kölségvetéssel kibővítik a gyógyfürdőt és közel félmillió forintért ületházal építenek. A Tervhivatal támogatásával a gyöngyhózsom feljavítására 400 ezer forintért tenyészjuhokai vásárolnak Franciaországban. Harzai juhaink gyöngyhózsoma 3 kg, a most behozott francia „He de France” tenyészjuhoká viszont 8-9 kg. A juhokat az állami gazdaságok, a MOSZK, a MALLERD és az állattenyésztési alapok kapják.

Nem fizetnek megváltási árat azok az újgazdák, akik termelőszövetkezeti tagok

A legújabb kormányrendelet kimondja, hogy mindazoknak az újgazdáknak telpeseknek, akik a földreform során, vagy a sváb-kitelepítésnél földhöz jutottak és most valamely termelőszövetkezeti csoportba beléptek, felülgeszik a földmegváltási ár fizetését. A rendelkezés nem terjed ki a lakóházakra, a hozzátartozó telekre, vagy a házhelyre, csak a juttatott földre, valamint a juttatott élő és holt gazdasági felszerelésre, vagyis a földreformban kapott igazoló állatokra és mezőgazdasági gépi felszerelésre

vonatkozik. A rendelet kimondja azt is, hogy fizetési kötelezettség felfüggesztése csak azokra a földekre es felszerelésekre vonatkozik amelyeket tulajdonosa bevitt a termelőszövetkezeti csoportba, vagyis oda betársult. Ezek után a földek, jószágok és gépek után nem kell fizetni az újgazdáknak egy fillért sem. A fizetési kötelezettség felfüggesztése azonban megszűnik akkor, ha az újgazda, vagy telpes ki lép a termelőszövetkezeti csoportból, vagy pedig abból kizárják.

Felmentő ítéletet hozott a munkásbíróság egy gépészkovács ügyében

A debreceni munkásbíróság pénteken Nyárádi László 38 éves nyirpazonyi gépészkovács bűnügyét tárgyalta. Szabotázs, szal, a három éves gazdasági terv megvalósítását veszélyeztető bűntettét vádolta az államügyészség képviselőjében Dr. Sámy László államügyész. Nyáradinak volt egy üzemekeptelen, de üzemekeptessé tehető traktor és cseplőgépe, de ezt a hatóság felhívására sem hozta rendbe és így a cseplőgépe nem cseplött, a traktor is kimaradt az őszi szántás, vetésből. Nyárádi azzal védekezett, hogy ő szegény rokkant ember, pénze nem volt a javításra, ami 10 ezer forintba került volna szíjjak sem voltak a géphez, kölcsönt akart felvenni, de nem kapott. A tanúk is ezt igazolták, mire a munkásbíróság bírségek mény hiányában a vádlottat felmentette a vád és következményei alól. Az ítélet jogerős.

Kivonatos versenytárgyalási hirdetemény

Debrecen város Tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a város belterületi kocsút és járdaburkolatoknak az 1949. évi költségvetés keretében végrehajtandó fenntartási és helyreállítási munkálataira az alábbi részletek szerint: I. Téglá és mozaik kisközdárdák fenntartása 48.000.— Ft. költségvetési fedezet mellett. II. Aszfalt és bitumenes járdák fenntartása 110.000.— Ft. költségvetési fedezet mellett. III. Kőcsocsuak fenntartása 25.000.— Ft. költségvetési fedezet

A tej és tejtermékek új ára

A tej- és tejtermékek árát újból megállapította a Gazdasági Főtanács. Pásztorozót tejszaból készült vaj adagolva kg-ként községekben 24, nem önellátó városokban és Nagy-Budapestben 25, hordóban, tömbben 23, illetve 24, egyéb vaj 20—22, főzővaj 18.20. Adagok vajnak a külön cégfelírat al és telephely megjelölésével ellátott 5, vagy 10 kg-ba esomagolt vaj tekinthető. A tejfel ára önellátó községekben 3.50, önellátó városokban és nem önellátó községekben 4 nem önellátó városokban 4.50, Budapestben illetve 5.60. Savanyú tehenjtúró 2, 2.30, 2.70, 3.20 és sovány „ehéngomolya 1.20, 3.10, 3.50, 4 kilogrammként.

Utonállókat nyomoz a rendőrség

Kerezi Márta és Zsupps Mária Kiszegesi úti kocsok feljelentés teltek a rendőrségen fia talkorú, 17—18 éves támadók ellen, akik az esti órákban megdadták őket. Használó feljelentés

sek érkeztek be máskor is a rendőrségre a külsőségeken garázdálkodó utonállók ellen. A rendőrség erélyes intézkedéseket tett s külön kirkáló járőröket állíto t be a tettesek kézrekerítésére.

Ma lesz a debreceni pedagóguaok Haladó Európa-estje

A Magyar Pedagógusok Szakszervezetének debreceni csoportja ma este 5 órai kezdettel rendez a Szeged és Debrecen pedagógusai közötti kultúrverseny kapcsán Haladó Európa-estjét. Dr. Pukánszky Béla rektor előadása, a hajdúsági pedagógusok éneklése, Sz. Anna utcai fiú és leány általános iskola, Kossuth utcai leány általános iskola éneklése Kodály Bárdos, Novikov szamokát ad elő Orosz István vezénylésével. Dr. Kondor Imréné Aragon és Heizer veseket szaval. Magyar népi áncokat ad elő a Dóczy tanítónőképző és Ref. Kollégium táncosportja. G. László Lajos Barók szármakét zongorázik. Megyőrösi Klénes János, a londoni olimpiász második helyezettje talajtorna bemutatót tar. Shaw: „Szerelmi házasság” színművéből részletet ad elő a pedagógus szakszervezet színjátszó csoportja. Rácz Judit Ráchmonkov és Musszorgszkij számokát ékelek. A Csenki-kórus Bertók négy magyar népdalát és Káposov: Ah Szamara számát éneklék Csenki Imre vezénylésével. A rivós előadás a szovjet himnuszszal ér véget, amit a hajdúsági pedagógusok éneklése zárja. Orosz István vezénylése.

A farsang egyetlen nagy jelmezes bálja a „Görbe Éjszaka”

Február 12-én, jövő szombaton nagyszabású ball rendeznek a debreceni újságírók az Arany Bálban. A nagyszabású „Görbe Éjszaka” a debreceni farsangjelmezes báljában igyekszik, az ország minden részéről érkező négy énekkel. A „Görbe Éjszaka” jegyét előzetesen már ar. eljtek előzetesen a megváltásban. Város Hadsereg utca 28. 6t forint csupán egy jegy előzetesen a „Görbe Éjszaka”.

A ballon jelmezesek színes felvonulásban gyönyörködhet a közönség, műsorukban „Hátságos Újság”-ot állítottak össze az újságírók. A „Hátságos Újság” körköröséve: Mi a vélemény a debreceni újságírókról? megszólaltatja a város vezetőit, Domokos János főispant, Ménes János polgármestert, Dusiza Ferenc ú. polgármestert, Horváth Andrást, a Magyar Dolgozó Partia titkárát, A „Színház” rovatban Papp István és Fesztöröczy Káro, a Csokkraj Színház népszerű művészei, C. Szabó József, a kitűnő operatőrök lépnek a „Hátságos Újság” „hasábjára”. A „sportrovatban” a debreceni tornászolimpiknok legjobb gyakorlati lehatja a közönség. Bó humor. rovat és színvonalas iradalmi, rovat egészíti ki a „Hátságos Újság”.

A rendezőség a tegnapi napon le szerződött a népszerű Zita és Dorn táncospart is, akrobatikus táncuk a „táncrovat” szenzációja lesz. A jelmezesrovatban a legjobbakat díjazza a rendezőség, amely azzal is elnyit ad a jelmezeseknek, hogy számukra is díjaztat beléptés biztosított. Ugyancsak beléptéj megkülönböztetés a „Görbe Éjszaka” a rendező újságírók meghívására a dolgozó társadalom legjobbjait: az olimpikonok, mintagazdák, kiváló munkások és olimpikonok is.

Felszerelik a nyilvános telefonfülkéket

Ménes János polgármester megbeszéléseket folytatott a poszta vezetőivel. A megbeszélések során arra az eredményre jutottak, hogy a poszta kötelezi magát a bombaszerű, vagy megromlódot, valamint debreceni nyilvános telefonfülké felszerelésére. A nyilvános telefonállomások mindegyiké, még ebben az évben füzembe helyezik. Különösen a kertészekben, Nagyerdőkön levő nyilvános telefonállomások üzembehelyezésének van nagy jelentősége.

Az Izraeli Hittközség tanástermében 6-án, vasárnap délután 5 órakor Ereci előadással előadás rendez, melyre mindenkit szerete tel elvár az Ichud Mepj elonisták partja.

ÜZLETI LEVÉLPAPÍRT a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt.-től Bajcsy Zsilinszky u. 1. szárn. Bika-bérház.

Műsorokat a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt.-től — Bajcsy Zsilinszky-utca 1. Bika-bérház. —

Engedély nélküli fakivágásokért a bíróság előtt

A debreceni törvényszéken dr. Csányi Pál uszoraegyesítő pántheon tartotta meg a folytatásos főtárgyalást azoknak a II. hőszerényi gazdálkodóknak ügyében, akiket a fakivágások engedély nélküli kivágása miatt vettek orizerbe és kerültek a bíróság elé és akiknek az ügyében kérték a főtárgyalást elnapolták. Mivel a múltkor tárgyaló törvényszék bírók helyett új bíró tárgyalta, a tárgyalásokat meg kellett ismételn.

Elsőnek dr. Sembery Miklós gazdálkodó volt ügyvéd ügyét tárgyalta az egyesbíró 50 szál fát a földjén engedély nélkül vágatott ki és a kiteremt 20 q körüli fakészletet nem jelentette be Sembery azzal védekezett, hogy a kivágásra apja, dr. Sembery Miklós a fia ki utasítást, amit a bíróság előtt el is ismert. Dr. Kristóf János államügyész kiterjesztette a vádat a 80 éves id. Sembery Miklós ellen.

A perbeszéd után az uszora egyesbíró kihágásban állapította meg a vádlottak bűnösségét és dr. Sembery Miklós 6 napi elzárásra ítélte, de bűntétét eddigi fogságával kitérték vette, id. Sembery 500 forint pénzbüntetésre ítélte. Az államügyész súlyosbításért, Sembery és vádlói felmentésért fellebbezett.

Utána dr. Drén Pál hajdúb-

szörményi orvos került az uszora bíró elé. A vád szerint 19 hold földjén 108 szál fát vágatott ki. Dr. Drén azzal védekezett, hogy a 18-20 éves akác és fűzfa a szikes talajban kiszáradt. Dohány-pajzát akart készíteni a faanyagból. Utólag kért engedélyt a fakivágására. A bíróság kihágás miatt 7 napi elzárásra ítélte, de a bűntétét eddigi fogságával kitérték vette.

Végül Kálmán Ferenc gazdálkodó ügyét tárgyalta dr. Csányi Pál. Kálmán 90 szál fát vágatott ki 30-40 mázsa súlyban és a kivágott fából a földjén keresztül vezető kanálra hidat akart készíteni a közlekedés érdekében. A bíróság őt is 7 napi elzárásra ítélte kihágás miatt, a bűntétét eddigi fogságával kitérték vette. Kálmán és Drén esetében is megállapította a bíróság, hogy nem kértek engedélyt a fakivágására és a kivágás után nem jelentették be a fakészletet, ezért állapította meg a bíróság a bűnösségüket.

Az államügyész súlyosbításért fellebbezett, a vádlottak is fellebbezést jelentettek be.

HÁROM INTERNÁLÁS AZ ENGEDÉLYNÉLKÜLI FAKITERMELES MIATT

A tárgyalás után dr. Sembery Miklós, dr. Drén Pál és Solymosy Zsigmondot átközelték a rendőrségre, ahol ellenük közigazgatási úton internálási eljárást indítottak.

Unneprontás egy harangavatáson

Mi történt a népbírósi tárgyaláson?

A debreceni népbírósi tárgyaláson a tiszacsegei harangavató ünnepséget követő büntítést, tiszacsegei a múlt évben a ret. egyház harangavató ünnepséget rendezett. A harangot szállító szerkeze az egyik demokratikus párt kiküldött virágcsokrot helyezték, amit Zilahy Sebess Gézáé tiszacsegei tanítónő ledobott, összetaposott és demokráciaellenes kijelentést tett. Emiatt indult meg az eljárás a tanítónő ellen. A tárgyaláson több tanu igazolta a vádat. A népbírósi újabb tanuk kihallgatása végett a tárgyalást elnapolta. A bizonyítás kiegészítésére irányuló kérelme kapcsán a védőügyvéd az

egyik tanut hamis tanúzásal és hamis tanúzásra való felbuzdíttal vádolta.

Ez a tanu a Magyar Dolgozók Pártjának tagja és mint elvhu kommunista ismerik. Megkötözést keltett, hogy az illető hamis tanúzásal vádolta a védőügyvéd, csupán azért, mert a vádat igazolta. A népbírósi tárgyaláson nem engedhető meg ilyen magatartás és a munkaszüneti sem téri, hogy egy demokratikus szervezet, a Népbírósi tárgyalások agrár használatát, hogy a demokrácia egy kipróbált harcát rágalmozdít.

Anyakönyvi hírek

Születések: Elek Ferenc fuvaros Toroczkó utca 66. leány Rózsa, Hegedűs Sándor MÁV bognár kizsú utca 72. fiú Sándor, Fülöp Ferenc kishirtokos Bánk 40. fiú Ferenc, Lörke Máté megyei altiszt Nagy csere 59. fiú Máté, Szitar Lajos gyári m. Bellegelő 113. fiú Lajos.

Eljegyzések: dr. Szentosi Gábor járásbíró Szegfű utca 33. és Konecz Irén Péterfia 20., Vass János DNYBV pályaudr Pallag és Ványi Margit Pallag, Nagy Sándor kis erdőőr Haláp 57. és Kovács Kornélia Haláp 57. Német Géza honvéd zenész Budapest és Illyés Róza Szemklinikán.

Halálozások: Gyarmaty István magánzó ref. 84 éves Rákóczi utca 11. Fodor István gazdálkodó ref. 82 éves Szeder utca 6. sz. Hamar Sándor villanygyári kőműves ref. 60 éves Nyomató utca 4. Szilágyi Andor járásbírósi altiszt ref. 80 éves Szatmár utca 9. Bernáth Károly ny. MÁV felügyelő ref. 59 éves Maróthy György utca 9. özv. Varga Mihályné Szabó Erzsébet ref. 83 éves Meszena u. 19. Bogyor Áron szabó m. ref. 57 éves Darabos utca 42.

A vasárnapi versenyek után nétfőn toto eredményhirdetés és 8 nap után a nyeresmény a kezében van.

Javítunk mindenféle lábbelít

(cipőt, csizmát stb.)

gyorsan, pontosan, előnyös áron

Oreg Cipész és Csizmadia Mesterek Munkavállaló Csoportja, Mezőpince

H I R E K

TIED AZ ORSZÁG. MAGADNAK ÉPITED!

Száz évvel ezelőtt

1849 február 5-én

Vitva ki a honvéddadsereg a branyiszki diadalt. A feladat, amelyet Görgey tűzött ki a honvédek elé, az volt: el kell foglalni a branyiszki meredek hegyet a császáriaktól; a hegyesúcs mellett húzó úton kellett ugyanlathaladnia Görgey honvéddadseregének, hogy Eperjestr eljuthasson. Görgey a vezére, Guyon, csatasorba állította katonáit, javarészt fiatal honvédek, akik eddig még nem igen szagotak puskaport. A honvédek élén ott volt Erdős Imre piarista tanár, Guyon tábori papja, kezében a kereszt el, ezt hangoztatva: Az Isten velünk van! Lépésről lépésre haladt előre a bátor honvédek, pedig felülől, a sziklák mögül erősen puskáztak az osztrákok. Végül is visszavonulásra kényszerült a császári haderő, többszáz megadák meguk. — A Kozosváros megjelölő „Honvéd” című újság írja, hogy a honvédek kezébe került ellenséges iratok között a közözelevek sorozata is volt. Közülük az egyik Petőfi Sándor személyleírását tartalmazza. Petőfi, mint a cikk írja: Kiss Sándor közli, jót mulla ott saját személyleírásán, látva milyenny figyelmet szentel személyének az osztrák hadvezetéség...

Várható időjárás: Mérsékelt nyugati északnyugati szél, változó felhőzet, több helyen kisebb havazás. A nappali hőmérséklet alig változik.

Ügyeletes gyógyszerárak: „Kigyó” Vöröshadsereg úja 35. „Csillag” Árpád-tér 1.

RADIOMOSOR Szombat. Kossuth-rádió: 6:30: Farsang, 6:30: Hangverseny, 7:20: Zene, 7:45: Állatok a bíróság előtt, 8:30: Szimfonikus zene, 11:30: Szórakoztató zene, Du. 12:15: Hecedi. — Énekzenék: 1:15: Ártatlanság, 2:45: M. van egy mondattal megoszt, 3:45: Cigányzene, 5:10: Zöld p-klub, Fogyatékosok jóték. 5:30: Kamarazene, 4: Deákfi. 4:20: Gyermekek, 4: 5:10: Szovjet napok, 5:20: Jazz, 6:15: Irodalmi előadások, 7: Zene, 8:20: Csupa jó, 9:30: Zenés híradások, 11:25: Nyitányok, 12:30: zenészenék. — Bpest, Pe. 6:10: 7: Zene, 7:20: Egy dégeszónó naplója, 7:50: R. g. slágerek, 8:15: Hangverseny, 9: Fúvós zene, 10:10: Zongorás énekekzenék, 10:50: Rád. órák, Du. 2:30: Énekzenék, 3: Csupa jó, 4: Muzsikáról mindenkinek, 5:30: Történelmi Szimf. 8: Szív kúdj szívek szíveken, 9:30: Csupa zene, csupa jó, 10:05: Orosz dalok, 10:50: Zenei híradó.

BORITÉKOKAT A Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt.-től Bajcsy-Zsilinszky u. 1. Bika-bérláz.

Református ismétléseket vasárnap. Nagytemplom 8 ó dr. Ferenczy K., 10 ó Szencs L. Kis-templom 9 ó Kürthy K., 11 ó Török T., 5 ó evangélikáció. Kossuth u. templom 10 ó Harsányi P., 4 ó Birinyi J. Károlyi G.-éri templom 9 ó Berényi J., 5 ó evangélikáció. Ispóly 10 ó Alfrődy E. Árpádtéri templom 9 ó dr. Hegyaljai Kiss G., 3 ó Kürthy K. Homokkert 10 ó Kovács J., 5 ó Szendrői S. Szabóadás: 10 ó Sipo K., 5 ó evangélikáció. Csapóker 10 ó Szabó B., 3 ó Guthy G. Kereszt-telep 10 ó Duscza F., 3 ó Duscza F. Egyetemi templom 11 ó dr. Kalmár L. Nyulást isk. 10 ó Pógyor I. Széchenyi ker. 9 ó dr. Farkas P. Gyűlékezeti nap. Kórház és klinikák Pógyor és Gacsályi. Fogház 10 ó Magyar B. Augustus szinatórium egyneved 10 ó Gacsályi G. Téglykert 10 ó Asztalos Z. Szoboszlai út 3 ó dr. Farkas P. Rákosi telep 9 ó Pál A. Wolffka telep 2 ó Szendrői S. Menheli fel 11 ó Kiss S. — Tanyai istenisztelek: Szata 11 ó, Nyegyesre 2 ó Ármós. Hegyes 10 ó, Eiep 2 ó dr. Rápothy Á. Pallag 9 ó, Beton-tanya 11 ó, Hadházi telep 3 ó Szabó E. Bánk 10 ó, Diószegi út 2 ó Erdő K. Ondó I. Kádár dűlő 11 ó Nagy S. Hosszúpályi úti isk. 10 ó Erdő M. Ujláki úti isk. 2 ó Molnár Gy. Perc dűlő 2 ó Pál A. Szilágyi 2 ó Fábán Gy. Nyilas-tanya 9 ó, Ebes 11 ó Csökmet L. Polgári-tanya 12 ó, Szováti úti isk. 2 ó Kálmán I. utána presbiteri evülés. — Ifjúsági istentiszte-

letek: Baltazar-terem (Kálmán-tér 5.) 4 ó Ifjúsági evang. — Gyermekistenmunkák: Ispóly 9 ó Zsiris J. Téglykert fel 10 ó Asztalos Z. Nagytemplom 9 ó. Csapóker 9 ó dr. Danesházy S. Miklós u. 9 ó Török T. Széchenyi kertben este 7 órák orvosorát: osz. Uray S.

Szenzenések sorradje vasárnap a Szent Anna főp. b. templomban. Egész nap szentségimádás. Reggel 7 órák szentségkítétel. Kismisék egyneved 7, 7, 8, 9, fél 12 és fél 1 órák. Tíz órák a nagymisé: dr. Kompassz Árpád b. kanonok mondja, mise közben a szentbeszéd: Molnár János prépost-piébános tartja. Délután 5 órák litánia és szentségimádás. Ezenkívül a Homokkerében, Tócskerten, Kereszttelepen, Szilgáton, a fogházban, Mikepéresen, valamint délután 3 órák Szepes I. lesznek szentmisék.

A gör. kat. templomban vasárnap 7 órák olvasott mise, 8 és 9 órák tanulóifjúság miséje, 10 órák énekes mise szentbeszéd, háromnegyed 12 órák csendes mise. Minden mise alatt gyónatás. Délután fél 4 órák rózsafüzér és szentegimádás.

Istentisztelet. Rend az evangélikus templomban. (Miklós u. 3.) Vasárnap reggel 9 órák ifjúsági istentisztelet, d. e. 10 órák istentisztelet a templomban, 11 órák orvosorás. D. u. 3 órák a vagongyári Állami iskolában istentisztelet, 6 órák bibliaközösségi összejövetel a tanácsteremben. D. e. 10 órák Hajdúszoboszlón, délután 5 órák Püspökudányban lesz szórvány istentisztelet.

Debrecen Szociális Ügyosztálya az Országos Hadigondozó Hivatal leirala alapján értesíti a volt hadifoglyokat és hadigondozottakat, hogy a földmívelésügyi minisztérium Kecskeméten, Kis-kunfélegyházán és Hódmezővásárhelyen 1949. évi február 15-én kezeltel 30-30 haligató részére határozatos gépállomásvéve. ököpzo tanfolyamot rendez. A tanfolyam hallgatói internátusi elhelyezés nyerne. Az internátusi, valamint az egyéb költségeket a tanfolyamot rendező minisztérium viseli. A tanfolyamra elsősorban okl. gazdák, gazdasági szakiskolát végzetek vagy képesítet: gazdák (aranykalász vagy képesítet: gazdák) iskolai érettségét: jelöltek kértetik felvételt. A hallgatók előzőleg felvételi vizsgát tesznek. A felvétele vonatkozó kérelmeket a Földmívelésügyi Minisztériumhoz címzve és rövid életrajzzal, valamint a szakképesítést igazoló okirata: egyszerű másolatával és politikai magatartás igazolásával kiegészítve a megyei DÉFOSZ vagy párszervezet vezetőségéhez kell benyújtani. A felvételi vizsga idejét és helyét az érdekeltekkel a Földmívelésügyi Minisztérium közölni fogja.

Az Állami Ipari Leányiskola ma, szombaton délután 5 óráig kezdettel az inézet tornateremben (Burgundia u. 1.) vidám farsangot rendez. Műsor: Djsz- induló, énekl az iskola énekara. A Dunaanál, József Áttila verse, szaválja Tar Irén. Csiribiri, Möriz Zsigmond 1 felvonásos színműve. Balletszám, (Kék Duna). Komszomel dal, Majakovszkij verse. Visz-szekerem az iskolapérezem, Ira Karinty Frigyes. Komszomol induló. Konferál Pogácsás Iona.

A Szabadságharcos Szövetség értesíti azokat a bajtársakat akik a Magyar Szabadságharcos Szövetség debreceni csoportja által hirdelt rövidhullámú rádióamatőr és kezelő tanfolyamra már jelentkeztek vagy ezután jelentkeznek jelentkezni, hogy február hó 7-én délután 5 órára megbeszélésre jelenkezzenek a Szövetség hivatalos helyiségében Vöröshadsereg útja 32. l. em.

Kisfúvarosok! Vasárnap délelőtt 10 órák szövekezi ügyet is tárgyaló rendez havi gyűlés lesz. Tagdíjhalálkát mindenki rendezze. Elnökség.

Kerekpárlopás. Tófalvi Józsefné dohánygyári alkalmazott feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki ellop a kerékpárját a Vöröshadsereg útja 28. sz ház lépcsőházából.

DEBRECZEN 7. OLDAL 1949 II. 5.

A magyar köztársaság kormányának építés- és közmunkaügyi miniszter előértesítésére Palfi Sándori a debreceni Magasépítési Építőipari Vállalat igazgatójává kinevezték.

Az igazságügyminiszter dr. Almási István debreceni lakost a nyiregyházi törvényszékhez bírósági aljegyzővé kinevezte.

A debreceni egyetem gazdasági hivatala új igazgatója, a valás és közoktatásügyi miniszter dr. Virág Frigyes budapesti tudományegyetemi egyetemi tanácsost a debreceni tudományegyetem gazdasági hivatalának igazgatójává kinevezte.

Megjelent a dolgozó parasztság hetilapja, a „Szabad Föld” új száma, Keresztes Mihály földmívelésügyi államtitkár „Készüljünk fel a tavaszi munkára” c. vezércikke vezeti be a lapot. A Függetlenségi Népfőnt megalakulásáról lelkeshangú tudósítás számoltartó cikk közli, hogy felfüggesztik a földmívelésügyi felzetését azoknál az új gazdánál és telepeseknél, akik tagjai valamely termelőszövetkezet, csoportnak. Gazdag tartalom, érdekes rovatok egészítik ki a lapot, melynek ot. kell lennie minden dolgozó paraszt kezében.

A debreceni népbírósi 68-tagú küllöntáncsa pántheon tárgyalta Horváth Sándor debreceni MÁV mozdonyvezető, Ifj. on-Kálmán utca 44. szám alatti lakos igazgatási büntígyét. Horváth a vád szerint a múlt év május 14-én a MÁV műhelytelep tüzoltokantanyája előtt többek előtt demokráciaellenes kijelentéseket tett, a demokratikus államprend elleni gyűlöletre igazitott. Két tanu, Szilágyi Ferenc és Szabó Imre bizonyították a vádat. A népbírósi Horváth Sándor két évi börtönre és vagyonelkobzásra ítélte. Az ítélet nem jogerős.

Demokráciaellenes kijelentéseket tett a koreszában. A debreceni rendőrség előállította Pusztai János nyugalmazott MÁV előjárót, 59 éves sföldi lakost, aki a vonatcsatlakozás: váru beült az egyik állomáskörnyéki vendéglőbe és ott többeknek a Mindszenty bűntígy tárgyalásával kapcsolatban demokráciaellenes kijelentéseket tett. Kihallgatása során azzal próbált védekezni, hogy három nagyon erős rumos teát ivott meg és a mondatokat a vonatban hallotta. Megindult Pusztai ellen az eljárás, ügyét áttették a népbírósihez.

Efogatk egy fiatalkorú tolvajbűnt. A debreceni rendőrség büntígyi osztálya őrizetbe vett három 14-15 éves suhanót, akik a rövid időre őrizetlent hagyott lakásokban sorozatos lopásokat követtek el. Kihallgatásuk során közel 40 lopást ismertek be. A lopó t értékeket orgazdák újján eladták és az árát italra, szórakozásra költötték. A fiatalkorúkból álló tolvaj bandát kihallgatásuk után átadják a fiatalkorúak bíróságának.

Gyászrovat

özv. Varga Mihályné Szabó Erzsébet

84 éves korában elhunyt. Temetése szombaton 2 órák lesz a 2. A. ravatalozóteremben. — Gyászolják: szerető gyermekel Erzsébet özv. dr. Pongor Jánosné, Mihály (fogságban), unokái, Pongor Magda és Éva, valamint a kiterjedt rokonság. Gyászlap helyett is, Lakás: Meszena utca 19. Gebauer rendezel.

Mély fájdalommal jelentük, hogy

Bogyor Áron

szabó 58. évében elhunyt. Temetése szombaton délután 3 órák lesz a Kozmetető III. ravatalozójából. Gyászolják szerető felesége, Matild, István gyermekel, édesanyja, húgái, sógora családjaikkal, kiterjedt rokonság, valamint szerető leánya, Johárbárta Tatis István család. Jávai Minden külön értesítés helyett, Lakás: Darabos u. 42. Bartha vezél.

